

LOSSE NUMMERS 15 CENTS

VRIJDAG 8 AUGUSTUS 1930 N° 21

OPLAGE 50.000 EXEMPLAREN

'S-GRAVENHAGE

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD
VERSCHIJNT DES VRIJDAGS

IN BEELD

RED. EN ADM.: DEN HAAG
STATIONSWEG 95 TEL. 17283
(2 LIJNEN) GIRONUMMER 43141

PRETTIGE VACANTIE

Tilly Lus

Af en toe kan de residentie Tilly Lus weer eens op het tooneel zien.
En :

dit wordt door zeer velen als een groot voorrecht gevoeld.

Cor Ruys heeft z'n repertoire dit seizoen, evenals het vorige, in tweeën gesplitst. De eene helft speelt hij in Amsterdam, de andere helft in Den Haag. In de Hoofdstad brengt hij meer het komische, in de Hofstad meer het ernstige gedeelte. Een compliment, nietwaar, aan onze mentaliteit, onzen smaak en onze levens-opvatting hier.

Er zijn in de Nederlandsche tooneelwereld van die.... ja, hoe zal ik het zeggen.... van die onafscheidelijken, die Siameesche tweelingen, die inséparabeltjes. Zoo'n paar vormen Cor Ruys en Tilly Lus. Zij is, bij al haar populariteit en haar vele successen, een lieve, eenvoudige vrouw gebleven, de trouwe moeder van een groot gezin en hij, hij is er de gelukkige vader van. Als je over Cor Ruys en Tilly Lus spreekt, dan denk je dadelijk aan 'n warme, gezellige huiskamer, vol kwetterend leven, vol stralende kinderoogen, en zij samen er als een gelukkig echtpaar midden in. Ja, dit beeld hebben zij bij talloze buitenstaanders weten te schep- pen, ofschoon zij (en vooral hij) midden in het drukke, jagende, woelige, koortsige tooneellevens staan. En dan : met hoeveel energie heeft hij zich staande gehouden, want hij heeft het waarlijk niet altijd gemakkelijk gehad in het leven, in de worsteling om als kunstenaar op de been te blijven.

Maar de sympathie van talloos velen heeft hij nooit verloren.

En :

nu is Tilly Lus dan onlangs weer in den Princesse-Schouwburg op het tooneel verschenen.

Zij behoort tot de zeer-bijzonderen in onze vaderlandsche tooneelwereld. Er is — om bij het goede tooneelspel te blijven — tweeërlei manier van spelen. Ik zou het zóó willen zeggen : er is *spelen* en er is.... *zijn*. In de overgrote meerderheid der gevallen wordt

TILLY LUS naar haar laatste portret.

M'N ZUSTER EN IK. Een scène uit het tweede bedrijf met Cor Ruys als den verlegen dorps-onderwijzer.

er, zelfs door de zeer talent-vollen, gespéeld, d.w.z. men ziet en men voelt, dat er gespeeld wordt, dat er een rol wordt weer-gegeven, en zelfs al geeft de kunstenaar of de kunstnares nóg zulk een knappe vertolking en uitbeelding, men heeft toch de sensatie van een *gespeelde* rol. Ik ben — om een voorbeeld te noemen — een paar jaar geleden onder den indruk geweest van de Nora-uitbeelding van Else Mauhs, van het bloedwarme, temperament-volle, tot in de fijnste nuances verzorgde spel van deze hoog-begaafde, maar niettemin vergat ik geen moment, dat het *spel* was en dat hier op bijzonder-voorname manier een vrouw werd gespéeld. Daarentegen : toen ik onlangs de Eva Bonheur van Esther de Boer zag, heb ik geen seconde aan

spel gedacht, heeft de vrouw, de levende vrouw, die daar op het tooneel stond, mij gegrepen en geboeid :

Esther de Boer speelde niet, zij *was*.

Zoo nu is Tilly Lus er ook. Haar spel is als het open-bloeien van een roos. Men zegt wel van tooneel-kunstenaars, dat een zekere rol hun „op het lichaam geschreven is”. De uitdrukking haakt vast aan het *u i t e r l i j k e*, dat spelen dikwijls is. Maar een rol, die Tilly Lus aanpakt, is haar *i n d e z i e l* geschreven. Zij geeft zich-zelf in een sublieme demonstratie, zij geeft wat zij zelf is, en wel zelden is op het Nederlandsche tooneel zooiets van diëp-menschelijke gevoeligheid en van kristal-heldere zuiverheid te zien gegeven, als in hãàr werk. Zij spreekt niet allereerst tot ons als tooneel-kunstnares, wanneer zij op de planken staat, zij spreekt tot ons als mensch en bovenal als vrouw.

Men kent het sprookje van hem, die in goud veranderde alles, wat hij aanraakte.

Welnu :

zoo'n toovenaar is Tilly Lus. Wat zij aanraakt wordt goud. Kunstgoud. Van hoog karaat.

* * *

Ik herinner mij nog levendig, wat zij ons enkele jaren geleden te zien gaf in Mademoiselle Bourat : de jonge-vrouw, die een kindje wacht, toen zij ons allen haast tot schreiens toe bewoog. Zij moest toen zèlf ook weer moeder worden. „Als het een jongen is” — zei ze in het stuk — „zal ik hem Robert noemen en als het een meisje is, noem ik

haar Angelique". Kort daarop kreeg Tilly Lus haar kindje. En — zoo heeft men mij verteld — zij noemde den jongen... Robert. Zij had het immers beloofd? In het stuk? Dit fijne trekje is voor mij als 'n symbool. Mademoiselle Bourat *beloofde*: als het een jongen is, noem ik hem Robert en Tilly Lus *deed* het. De kunstenaars van het tooneel en de vrouw in haar „gewone" leven waren hier saamgestrengeld.

En:

zoo is het immers ook? Dat heb ik met een enkel woord trachten te schetsen als het groote geheim van haar kunst: dat zij niet *speelt*, maar dat zij *is* — een vrouw tot in de fijnste subtiliteit van alles, wat zij ons geeft, die een rol voelt en leven doet tot in alle nerven van haar persoonlijkheid. Daarom is Tilly Lus zoo iets heel bijzonders voor ons allen.

YOUNG WOODLEY: Tilly Lus in een der uitstekende scènes met Jan C. de Vos Jr.

DE VERSCHEURDE SLUIER: Tilly Lus in de laatste acte, wanneer zij midden in den nacht 't noodlottige schot gehoord heeft.

U bent bij een wijn-kenner, een wijn-bezitter, een fijn-proever. Hij laat u, op een feestelijken avond, eenige van z'n beste en meest kostelijke merken proeven, en ge moet toegeven: dat is wat bijzonders. Dan staat hij op en zegt met iets geheimzinnigs in z'n stem en in zijn oogen: „Maar nu heb ik nog iets!" Hij daalt in z'n kelder en komt na eenigen tijd terug. Hij houdt, langzaam en plechtig, een flesch tegen het licht. Het parelt en het flonkert en het tintelt en als hij het uitschenkt, is het als vloeibaar goud in smetteloos kristal.

Dat is de wijn, dien wij in den kelder van onze nationale tooneelkunst voorradig hebben. Een paar flesschen maar. Een paar merken. Op één van de etiketten staat: „Tilly Lus".

En:

nu en dan duikt Cor Ruys den kelder in en haalt het merk voor ons te voorschijn.

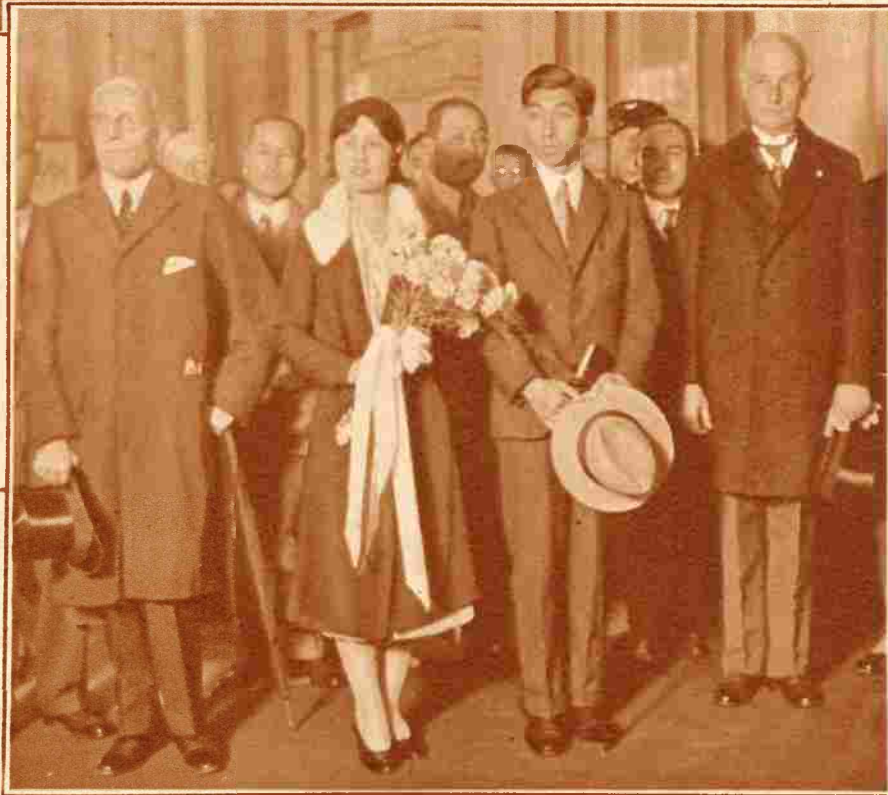
Dan zitten we in de komedie, en we proeven. We ervaren, dat ontroering, echt-menschelijke ontroering, de hoogste en edelste vorm is van genot, en dat we soms in den schouwburg, evenals in de kerk, troost en bemoediging kunnen vinden voor den strijd des levens. Maar het zijn alleen de besten, die ons, aldus opgebeurd, door den koelen avond warm naar huis doen terugkeeren. D. HANS.

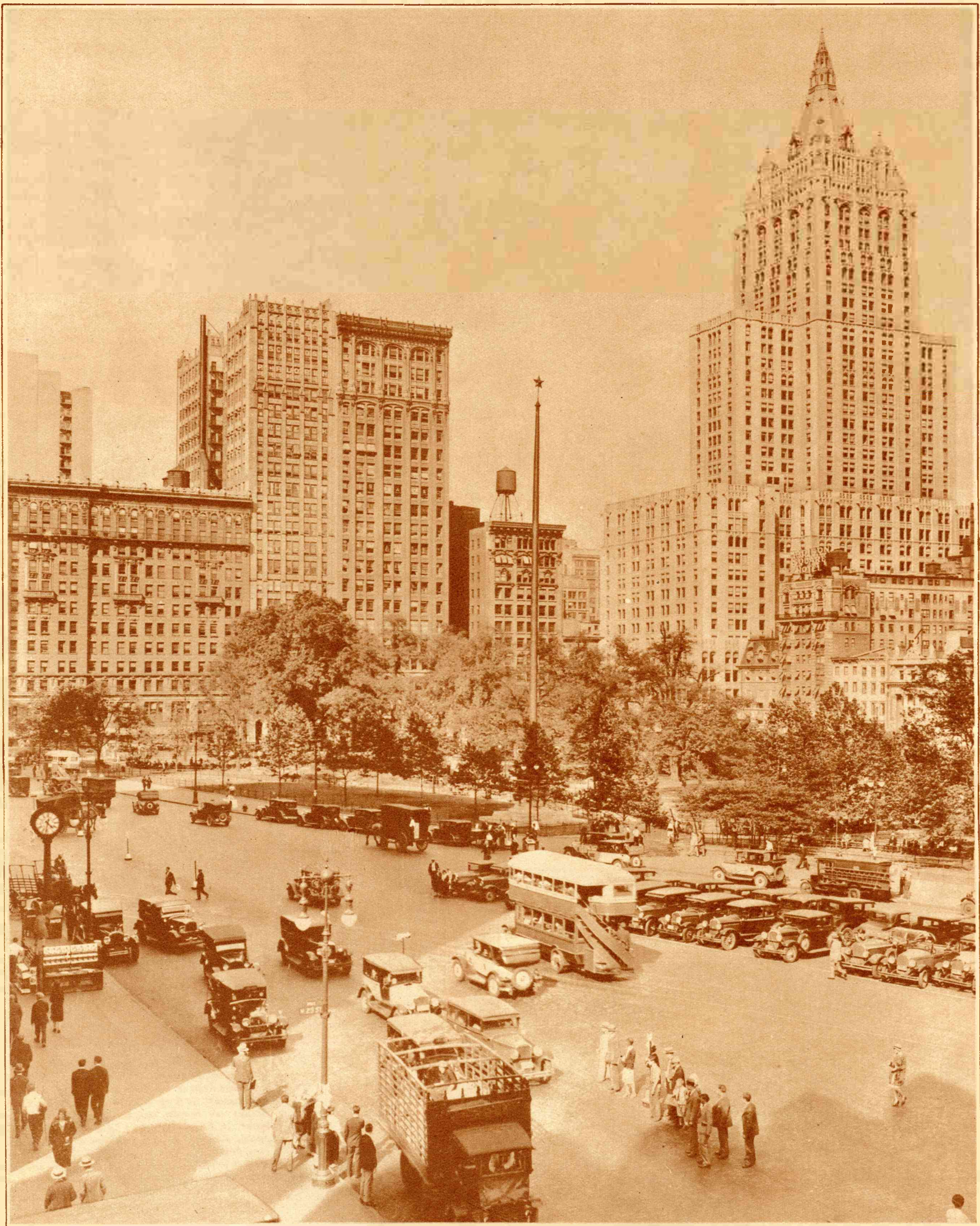
Kingsford Smith en Stannage, met wie onze Hollandsche piloot Evert van Dijk de jongste Oceaanvlucht volbracht, hadden de vorige week bij hun landing op Schiphol eene enthousiaste hulde in ontvangst te nemen. — Na de huldiging maakten zij een zegetocht door de straten der hoofdstad naar het Carlton-hotel. Men ziet hier de luchthelden van Dijk, Stannage en Kingsford Smith op den auto in de Vijzelstraat. In den wagen Mevrouw van Dijk. Zooals men weet, heeft sedertdien Kingsford Smith in het hospitaal te Middelburg eene, gelukkig geslaagde, operatie ondergaan.

NIEUWS VAN DE WEEK

Maandagmiddag te zes uur arriveerden aan ons H.S.-station uit Brussel Prins en Prinses Takamatsu, die eenigen tijd in ons land zullen vertoeven. Prins Takamatsu is de derde zoon van wijlen keizer Taisho en dus een broeder van den huidige Japanschen keizer. In Februari j.l. trad hij in het huwelijk met prinses Kikuko. Op onze foto van de aankomst ziet men links jhr. Rensdorp en rechts graaf Dumonceau, die het prinselijk paar resp. namens den minister van buitenlandsche zaken en H. M. de Koningin begroetten.

Voor het station trok de aankomst der norstelijke gasten groote belangstelling.

NEW-YORKSCH STADSLEVEN

De hoogbouw houdt met zoo gezwinden pas haar zegetocht door de Amerikaansche steden, en in 't bijzonder door New-York, dat 't stadsbeeld er bij wijze van spreken iederen dag verandert. Wie een jaar lang New-York niet bezocht, vindt in alle groote straten gebouwen, die men voor tien jaren al wolkenkrabbers noemde, vervangen door nieuwe, veel hooger bouwsels. — Onze foto geeft een levendig kijkje in de City van New-York, het Madison Square Park. Het gebouw van de New-York Life Insurance (rechts) is er in de plaats gekomen voor de vroegere Old Madison Square Gardens.

Onder groote belangstelling is den vorigen Vrijdag het stoffelijk overschot van den bekenden wielrenner Leo Leene ter aarde besteld, die op zoo tragische wijze het leven liet op de wielersbaan te Groningen. De begrafenis vond plaats vanuit het huis zijner schoonouders in de Newtonstraat, waar onze fotograaf den stoet kielte.

Maar aangezien vanmorgen alle planten en gewassen in m'n tuin met de bloemen in de aarde en de wortels in de lucht staken, mag ik nu toch gerust schrijven, dat het weer niet heelemaal zomersch is! Zelfs dat het hoogstens maar „zoozoo” is. En er is geen molecule fantaisie voor noodig om plat en royaal weg te constateeren: 't is p... weer!

Ook heeft er vannacht in onze provincie 'n cycloontje gewoed. Zijn boerderijen opgenomen als afgevallen blaren en zoo ook door den hemel geslingerd. Eén is er nog onderweg en er zijn zeer sterke vermoedens, dat het hofstee-ke, met koeien en varkens en al, er een Oceaanvlucht van gemaakt heeft en over enkele dagen in Boston of New York zal worden ingehaald met confetti, serpentes en alles wat er bij een Amerikaansche huldiging behoort. En we staan dus voor 'n reprise van 'n Oost naar West-vlucht naar de U.S.A. met een vlieg-inrichting van zooveel „koeienkracht”.

En hoe er nu nog 'n mensch op den aardbodem rondtippelt, die het hart in z'n lijf heeft om in

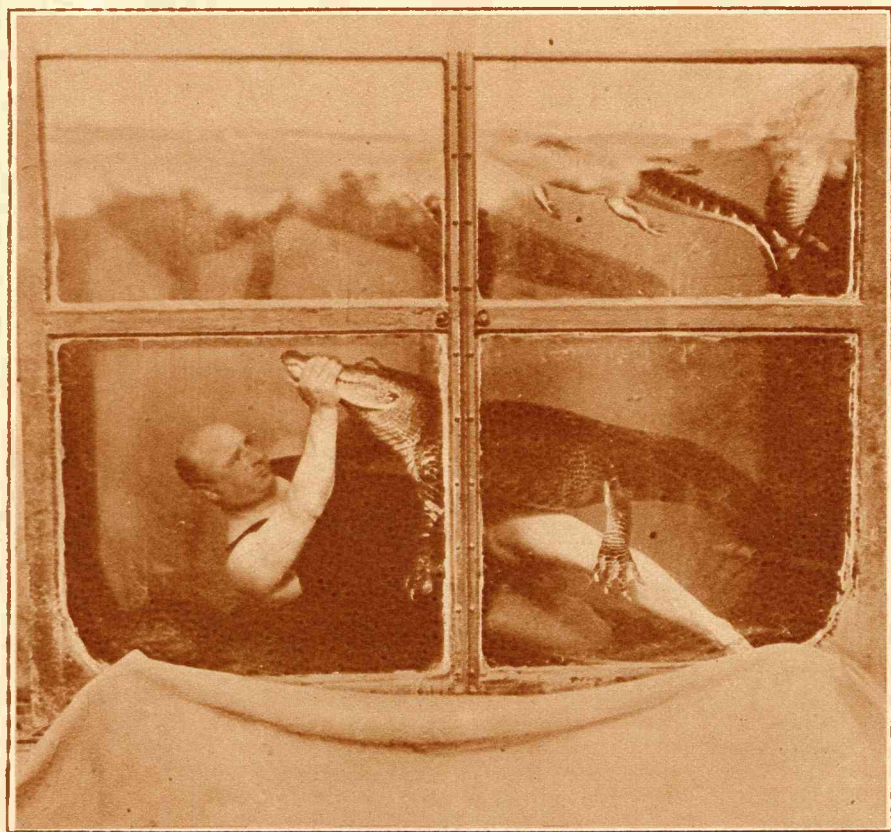
Haagsche Kroniek

Weersverandering! 'n Cycloontje en de a.s. reprise Oost-West over den Atlantischen Oceaan — Berooverenswaardig flegma — B. Sham waagt z'n leven — Nog zoo een; aan 't stille strand — De fotopagina van het Tietjerksteradeelsche Nieuwsblad — Over be- en on-bemoonbare straten — De Jan-van-Nassaustraters requestreeren.

Het weer is dus eindelijk veranderd! Het mot niet meer, het dreint niet meer, het regent niet meer....
het stormt nu nacht en dag!

Natuurlijk niet op het uur, dat deze letteren onder uwe oogen komen, want zoo gauw als je over regen geschréven hebt, schijnt de zon.

Da's zoo het gewone klimatologische treiterijtje voor den Hollandschen journalist.

Circus Maxo heeft voor deze maand zijn programma weer geheel vernieuwd, en alles bijeen behoeft het zeker niet onder te doen voor wat er totnogtoe vertoond werd — De Carré's vertoonen weer hun onovertroffen dressuur-staaltjes en er valt verbluffende acrobatiek te bewonderen. De groote sensatie is echter de duiker kapitein Wall met zijn honderdtwintig krokodillen, die vrij door de arena rondkruipen. Met de grootste ervan worstelt kapitein Wall een partijtje onder in het water van een diep bassin. Van die praestaties geven we hier een aardig beeld.

Hôtel des Indes heeft van Zaterdag op Zondag een bangen nacht beleefd, doordat op den behangerszolder een ernstige brand was uitgebroken, die gelukkig door onze brandweer op zoo voorbeeldige wijze bedwongen is, dat, hoewel er belangrijke achade is aangericht, de exploitatie van het hotel niet onderbroken behoeft te worden.

Scheveningen regen te gaan maken — laat ik zeggen dat ik respect heb voor zulk flegma! Dat noem ik toch de menschheid sméecken om 'n huldiging met bloemen (die nog in de potten zitten) en met vruchten (die rot zijn) waar je nooit meer van bovenop komt. Maar enfin, we leven nu eenmaal in 'n tijd, waarin spelen met je leven en vogue is. In een tijd, waarin het knoeien met je leven tot de heldendaden behoort. Want ondanks het slechte weer: elken dag worden op Scheveningen „zwemmers” gered en „zwemsters”, die niet zwemmen kunnen. De ongelukken zijn niet van de lucht. De vacantiengoegens eischen meer menschenlevens dan de arbeid!

Inderdaad, men speelt tegenwoordig met z'n eigen en anderer leven. Het spelletje met ongeluk en dood is het modernste ganzenbord en kien.

Deze week nog schrok ik me naar bij het zien van 'n courantenprentje, waarop 'n zeventigjarige met lachend gezicht dat spel speelde.

't Was de wereldbekende schrijver Bernard Shaw. Reeds zagen we hem afgebeeld in badpak en liet hij ons, mannen, ons schamen

voor ons eigen geslacht.

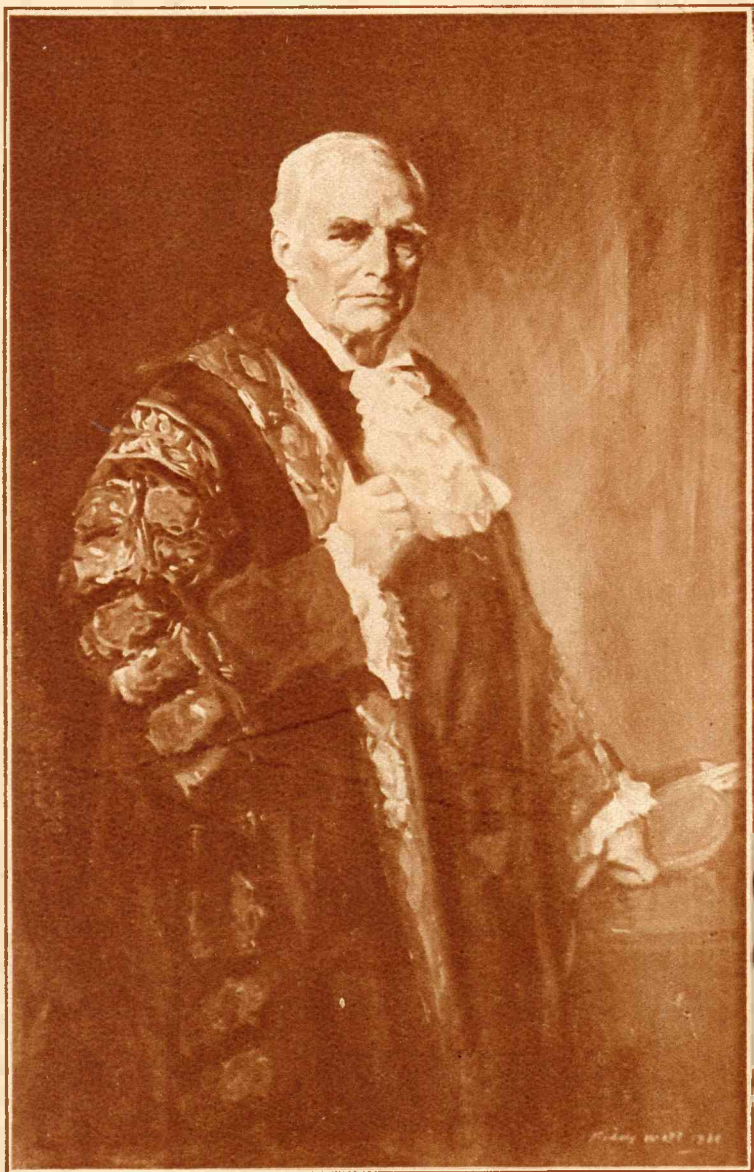
Reeds zagen we hem in alle standen, houdingen, in negligé en in smoking, maar nu..... om koud van te worden: nu liep ie, doodgemoedereerd, of 't-zoo-maar-niks-was, ijskoud, blauwweg, zóó maar.... onder 'n ladder door!

Je moet wat doen om — als je eenmaal beroemd werd met schrijven — beroemd te blijven. Maar om dan dien ouwen Bernard te laten lopen (voor mijn part onder alle ladders ter wereld door!), ik wil dan maar even vaststellen: de heldendaden zijn niet meer van de lucht. 'n Doodgewone reis per vlieg-machine naar Amerika zal binnenkort behooren tot de oude spelletjes domino en patience. Van de week vertrok hier 'n adspirant-Gerbault (u weet wel, da's die Franschman, die in 'n doodgewoon scheepje lange jaren in z'n eentje alle oceanen bevoer), maar van de week dan, vertrok zoo'n adspirant hier van ons stille strand per kano naar Duinkerken. Men deed hem uitgeleide met 'n bos bloemen en toen deelde hij met Shawsche doodgemoedereerdheid mede: „Als 't me lukt,

Een kijkje op een gedeelte van den zolder, op de plaats, waar het vuur zich een uitweg naar buiten haande.

De nieuwsgierigen, die Zondagmorgen eens poolshoogte kwamen nemen, konden niet veel meer bespeuren van het nachtelijk drama, daar het vuur tot den zolder en enkele daaronder gelegen kamers is beperkt gebleven.

De vorige week heeft tijdens de openbare zitting van het Permanente Hof van Internationale Justitie rechter Horridge, namens de Honourable Society of the Middle Temple te Londen, het portret overgedragen van wijlen Viscount Finlay, van 1922 tot 1929 lid van het Hof.

dan lepel ik met m'n roeispaan door naar Parijs." Als 't hem niet lukt, spoelt ie hier of daar wel aan en is de wereld weer 'n stuk vooruit geholpen met het lukken of sneven van dezen „held”.

Waarmede ik tot slot maar zeggen wil: ben je beroemd als Shaw, dan moet je dien roem bevestigen door je leven te wagen onder 'n ladder; ben je beroemd als de kano-man, dan moet je dien „roem” bevestigen met 'n dubieus reisje in badpak en met bloemen naar Parijs. Neen, de menschheid is er niet gelukkiger op geworden sinds de techniek der drukpersen zóó ver is gevorderd, dat zelfs het Tietjerksteradeelsche Nieuwsblad 'n fotopagina heeft....!

Zevenennegentig der honderdentwintig eigenaren van perceelen aan de Jan van Nassaustraat hebben zich per request gewend tot B. en W. met verzoek het daarheen te willen leiden, dat het voortbestaan dier straat als woonstraat voldoende zal worden bestendigd. Met woonstraat wordt bedoeld een straat, waarin geen winkels, kantoren, pakhuizen en garages zijn gevestigd. Waaruit dus mag worden afgeleid, dat volgens deze opvattingen 'n straat met garages en zoo onbewoonbaar is! Waarmede ik het voor 'n groot deel eens ben. In ieder geval: het stemt prettig, dat er nog

menschen zijn, die den moed hebben te verklaren, dat hun straat te goed is voor de oprichting van apennoot-winkeltjes (zie de Laan van Meerdervoort). Voor de Jan van Nassaustraat schijnt ook dit gevaar te dreigen.

De Commissie voor de Strafverordeningen heeft op het bedoelde adres reeds gunstig geoordeeld door den Raad voor te stellen een verordening te maken in den geest als door adresanten bedoeld. En stiekum hoop ik, in 't belang van de schoonste gedeelten der stad, dat ook de bewoners daárvan op dezelfde wijze steeds paraat zullen zijn.

Den Haag, 4 Augustus 1930

A. A. L. GRAUMANS.

De Gebrandmerkte

DOOR OCTAVUS ROY COHEN

Zij bleef even in de open deur staan. Terry sprong op en liep naar haar toe.

„Lois! Je begrijpt me niet —”

„Is mijn begrijpen van zooveel belang? Heb je dit niet zelf gedaan? Is dit niet de oplossing van het feit, dat je een tehuis aanvaardde in mijns vaders woning? Is 't dat niet?”

„Ja.”

„Je hebt hierop gewacht, is 't niet? Je hebt op dit doel aangestuurd. Heel goed; je hebt 't nu bereikt. Maar 't geeft geen prettig gevoel, wel? Oh! antwoord nu maar niet. Ik kan de waarheid op je gezicht lezen; daar staat méér dan je uit wilt spreken.” Ze kwam een paar stappen naar hem toe, rank en koninklijk en onuitsprekelijk mooi. „Maar je zult in één ding teleurgesteld worden, Bob: Vader zal dit dragen als een man. Al heeft hij, zooals je meent, dan ook nog nooit waarachtig leed gekend: wat de toekomst hem ook brengen zal als gevolg van jouw daad: hij zal niet kermen of jammeren. Er is één ding, dat je nooit van hem geweten hebt, Bob Terry: hij is een man.”

De jonge man voelde zich ellendig. Hij had met Peter Borden willen praten — over hem willen triomfeeren; zich willen opwerpen tot een prachtige dramatische razernij. Zelfs van Lois' kant had hij gehoopt op een heftigen woordenvloed, een fellen haat. Haar kalm, rustig begrijpen, haar ontleden van zijn geest — dat was 't, wat hem teleurstelde en de situatie van alle glorie beroofde.

„Je verwacht, dat ik medelijden met hem zal hebben, Lois? Had hij medelijden met mij?”

„Ja.”

„Dat heeft me wel veel geholpen! Hij had zoo'n medelijden met me, dat hij me naar de gevangenis stuurde. En me daar ten onder liet gaan. Onthoud goed: alles wat ik nu gedaan heb, is volkomen gerechtvaardigd.”

„Ik heb niet gezegd, dat 't dat niet was. Ik heb alleen gezegd, dat 't onnoodig was. Bruut zelfs.”

„Niet bruter of onnoodiger dan wat hij mij heeft aangedaan. Hij is onschuldig. Wel, dat was ik ook. Hij zal precies doormaken, wat ik heb doorgemaakt. Je kunt zooveel redeneeren als je wilt, begrijpen doe je het tòch niet. En je vader ook niet. Maar binnenkort zal hij het weten. Hij zal het precies begrijpen — omdat hij onschuldig is.”

„En iedereen zal weten, dat hij onschuldig is. Dacht je misschien, dat de commissarissen zullen denken, dat hij dat geld gestolen heeft?”

„Het kan me niet schelen, of ze dat denken of niet. Hij zal geruïneerd zijn. Dat zal me machtig veel plezier doen. Misschien zal hij dan niet meer zoo onverstoorbaar en zoo — zoo — zelfgenoegzaam zijn.”

Zij schudde langzaam haar hoofd. „Arme Bob! Ze hebben die vlam van wraakzucht in je aan-geblazen en in 't leven gehouden, in spijt van alles, wat je beter ik misschien had kunnen bereiken — hebben ze niet? Ze hebben je bijna doen gelooven, dat je hieraan werkelijk behoefte had. Ik heb medelijden met vader — maar ik heb nog meer medelijden met jou. Je hebt een vergissing begaan. Ik kan dat duidelijk zien; maar jij zult 't niet inzien, vóór 't te laat is.”

„Ik zal er wel tusschenuit komen.”

„Dat denk ik ook. Maar je zult geen onschuldig man meer zijn. Iedereen zal weten, wie die obligaties gestolen heeft.”

„Ze kunnen niets bewijzen.”

„Ik veronderstel van niet. Je rechtskundig adviseur heeft de details waarschijnlijk met zorg overwogen.” Ze zweeg een oogenblik. Toen vroeg ze: „En wat zegt Kathleen van dit alles?”

„Kathleen?” Hij kreeg een schok. „Zij weet het niet.”

„Je behoort 't haar te vertellen. Het is niet eerlijk, zooiets voor je verloofde verborgen te houden.”

Hij keek haar verbaasd aan. „Wist je, dat we verloofd waren?”

„Ja. Zij heeft het me verteld.” Ze vroeg zachtjes: „Zal zij het goedkeuren?”

„Ja!”

„Dat meen je zelf niet!”

„Ik denk, dat ik haar beter ken dan jij. Zij weet, wat ik daarginds heb doorgemaakt. Zij voelt niets voor je vader.”

„Maar ze voelt voor jou. En ik geloof, dat ze zich aan één ding heeft vastgeklampt: dat je geen misdadiger bent. Je bent ongelukkig geweest; het lot was wreed voor je, maar vóór gisteravond heb je nooit iets werkelijk slechts gedaan. Ik denk niet, dat ze er erg gelukkig mee zal zijn, Bob.”

„Die mogelijkheid moet ik onder het oog zien.” Hij was wat kortaf, omdat hij zich over zichzelf schaamde. „Ik zal het haar vertellen.”

„Doe dat — asjeblief. Zij is een hoogstaand meisje, Bob; als ik jou was, zou ik haar raad opvolgen.”

„Je denkt, dat je weet, wat die raad zal zijn, niet waar? Je meent, dat zij me zal zeggen, dat ik die obligaties terug moet brengen?”

„Zeker. En dat meen je zelf ook.”

„Zij zal dat niet zeggen.”

„'t Is al erg genoeg, dat je mij vóórliegt, Bob. Het is dwaas om jezelf voor te liegen.”

Hij kleurde. „Ik zal het haar vertellen. Maar, wat ze ook zegt — ik heb dit eenmaal gedaan en ik ben van plan, door te zetten. Noch Kathleen, noch iemand anders kan daar iets aan veranderen.”

„Ik vrees ook van niet, Bob. Een machtig brein — niet je eigen — heeft je hiertoe aangezet. Anders zou ik je misschien nog kunnen overtuigen.”

„Wat kan mijn doen of laten No. 24 jou eigenlijk schelen?”

Zij verstarde. Maar ze zocht geen uitvluchten. „Het kan me iets schelen, Bob, omdat ik veel van je ben gaan houden. Ik sympathiseerde met den man, dien ik dacht, dat je was. Ik had diep medelijden met je. Ik stond schouder aan schouder met je in je strijd. Ik wist, hoe moeilijk het voor je was — en ik leed met je mee.”

„En nu haat je me zeker?”

„Nee. Dat zou ik nooit kunnen.” Zij stond voor hem, vorstelijk en hoog-opgericht, onbeschoemd in haar bekentenis. „Maar ik vrees, dat het weinig nut heeft, te vechten voor een verloren zaak.”

Hij staaarde haar aan, bijna verblind. Op dit unieke oogenblik leek zij begeerenswaardiger dan ooit tevoren. Hij was niet zoozeer geïmponeerd door haar hoge beschaving of haar maatschappelijke positie. Het was haar vrouwelijke majesteit, die hem boeide. Hij volhardde echter in zijn houding, omdat hij voelde, dat hij verloren was — en niet wist, wat hij anders doen of zeggen moest.

„Laat me, Lois. Je hebt niets aan iemand als ik. Je zult nooit iets aan me hebben.”

„Arme, dwaze Bob.”

„Het is zoo! Tracht me niet langer te beïnvloeden.” Hij onderdrukte met geweld de verachting voor zichzelf, die hij in zich voelde. „Wij begrijpen elkaar niet; we hebben niets gemeen. Ik kan beter heengaan.”

„Ja. Dat geloof ik ook.”

„Goedendag.”

„Dag, Bob.”

Hij wandelde langs haar heen. Er was een waas voor zijn oogen — en hij hoopte maar, dat ze hem niet zou aanraken. Maar ze deed een stap achteruit en liet hem voorbijgaan.

Hij voelde zich onbeschrijfelijk ellendig. Inplaats van een held te zijn in zijn eigen oogen, zag hij in, dat hij slechts verachtelijk was. Hij richtte zijn gedachten op iets anders, en haalde zich Peter Borden voor den geest, den zalvenden, plichtsgetrouwen Peter Borden. Hij herhaalde zichzelf telkens en telkens weer, dat hij Borden verafschuwde. Hij verdiepte zich in zijn lange, bittere jaren in de staatsgevangenis en riep den ouden haat tegen den kleinen man opnieuw in het leven. Maar door dit alles bleef onophoudelijk Lois' beeld hem voor oogen staan.

En in de groote kamer van haar weelderig ingericht tehuis stond Lois met droge oogen. De slag was te zwaar geweest, dan dat zij hem alleen kon dragen, en daarom ging zij naar de telefoon en vroeg een nummer.

„Bruce — ben jij daar? — Toe, kom hier naar toe. — Ja, nu dadelijk. — Ik wil met je praten. Bruce — ik heb je nodig!”

„Bruce — ben jij daar? — Toe, kom hier naar toe. — Ja, nu dadelijk. — Ik wil met je praten. Bruce — ik heb je nodig!”

DRIE EN DERTIGSTE HOOFDSTUK

Verscheurd door twijfel aan zichzelf, gemarteld door onzekerheid, ging Bob Terry regelrecht naar Kathleen Shannon. „Ik heb je iets te vertellen,” kondigde hij grimmig aan. „Je moet me heelemaal uit laten praten.”

HAAGSCHE STRATEN EN HAAR NAMEN — DE CRONJESTRAAT werd genoemd naar Pieter Arnoldus Cronjé, een bekend boeregeneraal in den laatsten vrijheidsoorlog (1899-1902). Hij was geboren in 1835. Bij den Jamesonraid op 1 Januari 1896, die als het voorspel van den naderenden oorlog mag worden beschouwd, was Cronjé een der aanvoerders, die Jameson met zijn troep bij Krugersdorp gevangen nam.

„Heel goed, liefste.”

Zij luisterde. Ze viel hem niet in de rede, toen hij met zijn verhaal terugging naar den tijd toen hij als nauwelijks volwassen jongen bij Peter Borden op kantoor kwam. Hij sprak ruwweg, zonder zijn woorden te schiften. Hij vertelde van zijn groeiende genegenheid voor den man, van zijn gevoelens als jegens een vader.

En daarna de schok van zijn arrestatie. De wetenschap, dat Borden hem voor schuldig hield, en van plan was, de vervolging te steunen. „Hij praatte suikerzoet, Kathleen. Toen begon ik hem voor 't eerst te haten.”

Hij schetste in 't kort zijn gevangenis-ervaring; de verbittering, veroorzaakt door de zekerheid, dat hij onschuldig was; de groeiende haat jegens Borden, dat idee-fixe, dat zijn hoogtepunt bereikt had, op den dag dat hij vrij werd, vrij, om zijn rekening te vereffenen met den man, die hem ten gronde had gericht. Hij liet nog veel raden, dat hij niet uitsprak.

Dan de verlossing; de verblindende heerlijkheid der vrijheid, en de gelegenheid, bij Borden in huis te komen. Hij beschreef, hoe de luxe in Borden's huis en Borden's uitbundige vriendelijkheid hem uitermate hadden geïrriteerd en zijn haat levendig hadden gehouden. Hij repte niet van Lois. Maar hij sprak van het lange afwachten en toen van zijn groote kans.

„Je zult het waarschijnlijk niet begrijpen, Kathleen. Maar het kwam me voor, alsof mijn leven nooit compleet zou zijn, éér ik wist, dat Borden besefte, wat ik had doorstaan; en de eenige weg om hem dat te laten beseffen, was, het hem uit eigen ervaring te doen leeren.

In elk geval, ik stal die obligaties. Ik heb ze. Het geld kan me niet schelen. Hij zou me alles gegeven hebben, wat hij bezat. Ik wil, dat je goed zult begrijpen, dat er volstrekt geen eigenbelang bij de zaak was. Het betekent veel meer voor me dan twee honderdduizend dollar. Borden zal er onder lijden. Dát is, wat ik verlangd heb van den dag dat hij me uitlegde, dat zijn plicht jegens den Staat zwaarder woog dan zijn genegenheid voor mij als individu — en al dien tijd trachtte ik hem duidelijk te maken, dat ik onschuldig was. Ik stal de obligaties — en ik heb ze goed verstopt.” Hij sloeg zijn armen wijd uit. „Ik heb je de heele waarheid verteld, Kathleen. Wat zeg je nu?”

Ze antwoordde niet onmiddellijk. Maar op haar gezicht lag een wonderlijke uitdrukking van verlichting, van vreugde bijna, niet omdat de man vóór haar een dief geworden was, maar omdat hij tot haar gekomen was met een volledige bekentenis — een volkomen blootleggen van zijn gefolterde ziel.

Zij had Bob Terry lief. Hij was de eerste man, dien zij ooit had liefgehad, en zij verblijdde zich over het feit, dat hij niet getracht had, iets voor haar te verbergen. Deze diepe voldoening overheerschte aanvankelijk den indruk, die het bericht van zijn diefstal op haar maakte. En zoo kwam het, dat ze in 't eerst niets zei dan eenvoudig dit:

„Ik ben blij, dat je 't me verteld hebt, Bob.”

„Wat denk je ervan?”

Weer aarzelde zij. De uitdrukking van teederheid stierf langzaam weg van haar gezicht, om plaats te maken voor een vreemde, droeve strakheid.

„Als je er gelukkiger door geworden bent,” zei ze met een zonderlingen nadruk, „— dan ben ik er blij om.”

Hij keek haar verbijsterd aan.

„Blij? Dat ik die obligaties heb weggenomen?”

„Ja.”

Bob voelde neiging, naar zijn hoofd te grijpen. Dit was de grootste verrassing, die hij ooit had beleefd. Hij had bittere verwijten van Kathleen verwacht — diepe, smartelijke teleurstelling. Juist zooals hij zich van te voren het onderhoud met Lois had voorgesteld. Geen der beide vrouwen had gehandeld zooals hij van haar verwacht had. Lois

had het begrepen — en was alleen maar verdrietig geweest. Kathleen — was... blij —

„Ik — ik begrijp 't niet,” bracht hij uit.

„Ik wel. Je hebt blijkbaar altijd gevoeld, dat er een leegte in je leven was, nietwaar — dat er noodzakelijk zooiets gebeuren moest, wilde je tevreden kunnen zijn. Nu is dat gebeurd en kun je met een voldaan hart je toekomst beginnen op te bouwen. Je bent gelukkig nu — ben je niet?” vroeg zij, steeds met diezelfde vreemde strakheid.

„Wel, ja — Ja, natuurlijk.”

Hij was verbijsterd; minder zeker van zichzelf dan ooit. Hoe het te verklaren was, wist hij niet, maar hij voelde heel diep in zich iets als teleurstelling, dat Kathleen zich aan zijn zijde had gesteld.

„Je moet je nu ook wel gelukkig voelen, nietwaar? Borden gaat zijn straf tegemoet. En ik

zijn koker. Hij was te zeer bevreesd en verrast, om te kunnen spreken, en voelde zich verlicht, toen zij weer begon:

„Lois weet het dus?”

„Ja.”

„Hoe?”

„Ze beschuldigde mij ervan — en ik gaf het toe.”

„Wat zei ze?”

„Ze verraste me. Ze was niet woedend of verbiterd. Ze zei, dat ze het begreep. Ze was alleen maar verdrietig.”

Kathleen voelde een diepe, warme bewondering in zich opstijgen. „Ze meende, dat je alleen maar een vergissing had begaan, maar geen misdaad?”

„Zooiets.”

„Ze is een prachtmeisje, Bob. Je had niet verwacht, dat ze er zóó op zou reageren, wel?”

„Neen. Ik was verwonderd.”

„En ben je verwonderd over mij?”

Het was een directe uitdaging. Tot zijn verbazing antwoordde hij naar waarheid.

„Ja — dat ben ik.”

„Verwachtte je werkelijk, dat ik je een scène zou maken?”

„Ja.”

Er schoot iets als een snik in haar stem.

„Arme Bob!” zei ze, onbewust Lois' woorden herhalend: „Je zult nooit een vrouw begrijpen, die je liefheeft, zul je wel, jongen?”

VIER EN DERTIGSTE HOOFDSTUK

Peter Borden spaarde zichzelf niet. Hij deed zijn verhaal aan de commissarissen met zijn duidelijke, afgemeten stem, zonder eenige retoriek of pathos.

Hij deelde zijn collega's mede, dat hij misdadig nalatig was geweest door te verzuimen, de obligaties Zaterdagmiddag in de kluis te deponeeren. Hij gaf toe, dat hetzelfde vroeger ook al eens gebeurd was. Hij trachtte niet, de verantwoordelijkheid van zich af te schuiven en zette duidelijk uiteen, dat zijn toekomst in hun handen lag.

Gedurende dit gehele relaas had Jonas Merriwether in zijn stoel aan het hoofd van de tafel gedoken gezeten, zijn kleine, glinsterende oogen vol haat gevestigd op de onberispelijke figuur van den man, dien hij niet kon uitstaan. En toen Borden zweeg na zijn heldere uiteenzetting, kraste Merriwether's heesche stem door het

vertrek. „Waar zijn de obligaties, Borden?”

Peter Borden voelde de vijandigheid. Zijn houding verstrakte, maar hij antwoordde bedaard.

„Ik weet het niet.”

„Ben je daar heel zeker van?”

De vraag was een open beleediging, en Mac Lain, een van de andere commissarissen, keerde zich met gefronst voorhoofd naar Merriwether.

„Hoor eens hier, Merriwether — je beschuldigt Borden niet van —”

„Ik beschuldig hem nergens van.”

„De manier, waarop je sprak —”

„Ik heb 't recht te spreken op welke manier ik maar wil. Honderdduizend dollar van dat geld zijn van mij. Ik behoud mezelf het recht voor, den man, die zijn misdadige nalatigheid toegeeft, te onderwerpen, zooals 't mij belijft.”

De commissarissen kuchten. Mac Lain schudde zijn hoofd.

„We weten allemaal, dat Borden zoo eerlijk is als goud.”

„Daarmee komt ons geld niet terug. En wat mij betreft, ik ben volstrekt niet van plan, 't te verliezen, zonder althans iets van de omstandigheden te weten te komen. Wat meer is, ik wensch hier uit te spreken, wat ik al lang voor me heb gehouden: dat Borden de zaak ergerlijk slecht beheerd heeft, de laatste twee jaar. Deze uitbreiding was zijn plan, de keuze van den aannemer de zijne — en nu dit weer. Ik vraag je nogmaals, Borden — waar zijn de obligaties?”

„En ik kan niet anders doen dan nogmaals antwoorden, dat ik het niet weet.”

(Wordt voortgezet)

HAAGSCHE STRATEN EN HAAR NAMEN — DE BOTHASTRAAT werd genoemd naar Louis Botha, een der helden uit den Transvaal-oorlog. Hij was geboren in 1862 te Greytown in Natal. Na het sluiten van den vrede trad hij loyaal in onderhandeling met den Engelschen en was eerste minister van de Transvaal-Kolonie.

veronderstel, dat jij niet het minste gevaar loopt.”

„Neen.”

„Mijnheer Carmody heeft, denk ik, beloofd, daarvoor te zullen zorgen.”

Carmody! Eerst had Lois het als vanzelfsprekend beschouwd, dat hij er achter stak, en nu Kathleen! Hij knikte.

„Hij zei, dat ik volmaakt veilig zou zijn.”

„Dan heb je niet de minste reden tot onrust — wel? Je hebt gedaan, wat je verlangde te doen. Dit is de dag van je overwinning, nietwaar?” Haar stem was volkomen toonloos. „Borden's boete is nu zeker al wel begonnen. Ik wou je nog één ding vragen: Denk je, dat ze jou zullen verdedigen?”

„Ja. Dat zullen ze zeker. Het is een feit, dat Lois weet, dat ik het deed. Maar dat jaagt me geen vrees aan. De obligaties zijn secuur verstopt. En niemand kan iets bewijzen.”

„En je voelt je nu tevreden?”

„Ja,” zei hij, wetend, dat hij loog.

„Dan ben ik blij voor je,” herhaalde ze nog eens met dien vreemden nadruk. „Ik kan niet zeggen, Bob, dat ik je dit zou hebben aangeraden. Ik ben blij, dat je me niet van te voren om raad gevraagd heb. Ik ben een vrouw, zie je, en heb bepaald bespottelijke opvattingen over wat de man, dien ik liefheb, zou behooren te doen of te laten. Ook ben ik overdreven voorzichtig en beangst voor zijn veiligheid. Dat 't zonder mijn medeweten gebeurd is, is zeker maar 't beste — en 't heeft je immers zoo'n goed gedaan! Ik ben blij, dat je niet de minste wroeging of schaamte voelt.”

Hij nam met bevende vingers een sigaret uit

RUST BIJ DE HE

Reproductie naar het schilderij in het C

IJ DE HERBERG

ie naar het schilderij in het Mauritshuis

ISAÄC VAN OSTADE

HET DART VAN EEN VROUW....

DOOR WILLY CORSARI

Vrouwen? Allemaal hetzelfde in den grond! Egoïst en klein, nooit in staat tot groote scheppingen en groote gevoelens...."

"Hé, hé," protesteerde iemand uit het gezelschap. Een grijscharig man met nog jeugdig gelaat glimlachte stilletjes.

"Eens was het mode, de vrouwen blindweg te vereeren," zei hij, "nu is het mode, haar te verzuimen. Dat alles is.... jeugd!"

De schilder, Evert Belt, die in weerwil van zijn jeugd al heel wat successen kon boeken, en in zijn werk, en op.... ander gebied, kleurde van ergernis. Hij werd niet graag er aan herinnerd, dat hij inderdaad nog zéér jong was en hij wist zelf te goed, hoe diep zijn cynisme ging, om niet wat verlegen te worden tegenover de heldere oogen van dien ouden man.

"Er bestaat een gedicht.... ik weet niet meer van wien," zei de oude heer na een oogenblik, "waarin verteld wordt van een troepje officieren dat feestviert en in after-dinner-stemming zich nogal hard en sceptisch uitlaat over de vrouwen. Dan staat plotseling de jongste op, nog 'n half kind, een groentje, bleek van verontwaardiging, en roept den ergsten zwetser, die „alle vrouwen over één kam scheert, in het gezicht: „Een schoft, wie zijn moeder en zuster niet eert!" En dat is waar, beste vriend. Wij vergeten te dikwijls, wij mannen, als we zoo maar over „de vrouwen" spreken, dat daartoe onze moeder hoort, dat we misschien een zuster hebben.... En werkelijk, het hart van een vrouw kan iets zóó kostbaars zijn, dat het ons niet past te generaliseeren, zelfs

al hebben we misschien wel eens slechte ondervindingen opgedaan."

Evert stak een sigaret op en morde: „Slechte ondervindingen zijn niet het ergste.... als men ook maar eens iets heel móóis ondervond."

"U heeft nog tijd van leven," zei de ander glimlachend. „Toeval-

lig heb ik vandaag den heelen dag gedacht aan een vrouw, wier hart alle ondeugden van duizenden andere vrouwen weer goed maakt! Ik zag haar namelijk vanmorgen hier in het hotel. Als het u interesseert, dan wil ik u haar levensgeschiedenis wel vertellen, die verbonden is met die van een ouden bekende van me."

Hij wachtte even. De groote hall van het hotel was rustig op dit uur. Een paar gasten kwamen de breede trap af, verdwenen door de draaideuren naar buiten. Uit de eetzaal drongen zachte tonen van een orkestje. De oude heer

ontmoetten elkander ook nu en dan. Hans Horning was het type van een modernen, sportieven frisschen jongen. Er ging kracht en levenslust van hem uit en hoewel hij ontwikkeld en intelligent was, was hij toch in de eerste plaats een echt sportman. Hij reed paard, bokste, zwom.... Ik vertel dit, om u een beeld van hem te geven, zooals hij destijds was: één en al gezonde kracht.

Toen gebeurde het ongeluk. Hij schreef het me zelf, vrij achteloos, tusschen allerlei andere dingen in: dat hij van z'n paard was gevallen en sinds-

„Blanke Ballast!" 'n Londensch bruidspaar geraakte, tengevolge van een rukwind, bij het verlaten van het kerkgebouw in deze ongewone moeilijkheid.

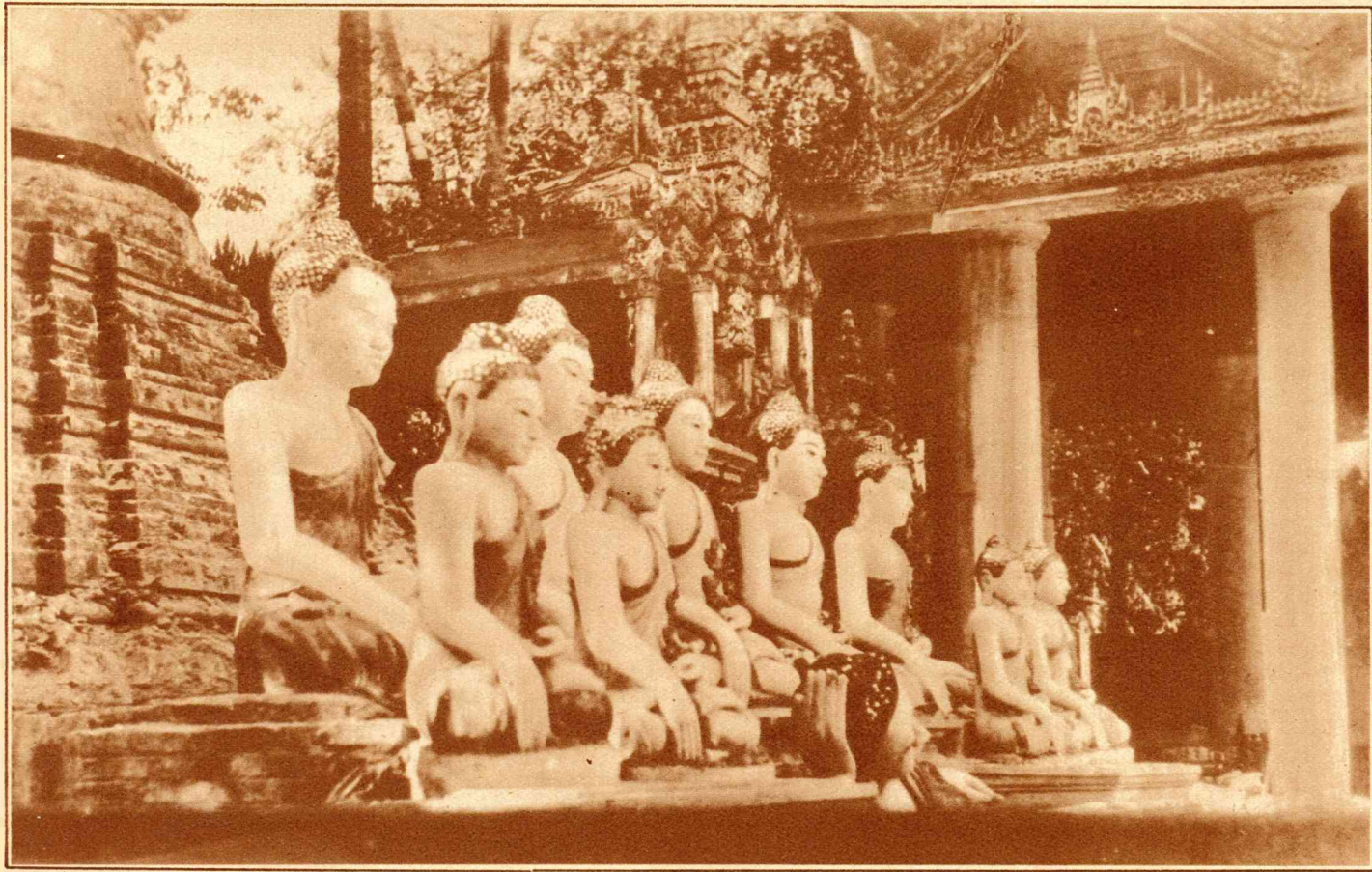
Afgekeurd voor soepkip.

roerde in zijn mokka en begon: „Het is ongeveer vijf jaar geleden, dat ik op reis — ik ben altijd een liefhebber van reizen geweest — een jongeman leerde kennen. Hij heette Hans Horning, was van goede familie, welgesteld en een buitengewoon sympathieke jongen. In weerwil van het groote leeftijdsverschil schoten we prachtig op samen, vooral daar we beiden enthousiaste bibliophilen waren. Dat vlochten band tusschen ons, die onverbroken bleef, ook toen we naar huis terugkeerden. We correspondeerden met elkaar en

dien last van hoofdpijnen had. Een heelen tijd lang hoorde ik niets méér, totdat zijn broer me een briefje schreef, met excuses: Hans kon voorloopig niet schrijven, hij leed aan zware hoofdpijnen en had ook veel last van z'n oogen.

En het ergste gebeurde. Toen ik, verontrust door een lang zwijgen, hem ging opzoeken, vond ik hem.... blind.

Ieder van ons kan meevoelen met de ellende van blind-worden. Maar denk u in, wat het speciaal voor dezen jongen betekende! Hij was vertwijfeld en niemand bleek in staat, hem wat te kalmeeren en tot berusting te brengen. Omdat men hem niet meer alleen vertrouwde, nam men een pleegzuster in dienst. Zij was de vrouw, over wie ik eigenlijk wilde vertellen. Ze was een geboren verpleegster — en grooter lof kan men een vrouw nauwelijks toezwaaien, want betekent het niet: grenzenloze toewijding en opofferingsgezindheid, gepaard aan een intuïtieve, prachtige moederlijkheid? — en ze was daarbij een zeer intelligente en zonnige vrouw. Wat zij voor Hans was, in die vreeselijke tijden, is niet te beschrijven. Maar zij overwon tenslotte de wanhoop, die hem dreigde te overweldigen. Ze bracht hem, met oneindig geduld, in de stilte der berusting.... en verder dan dat.... Ik zag hem weer glimlachen, ik merkte, dat hij weer

De „negen Buddha's met het lokkig haar” — een beroemde beeldengroep in de Shroe Dagoon tempel te Rangoon.

belangstelling kreeg in allerlei. Vele uren bracht ik bij hem door en met ieder van die uren groeide mijn bewondering voor die vrouw. Zij had hem lief. Ik zag het, weken lang, voelde het en vroeg me af, of hij óók het niet moest voelen. Maar hij zweeg. Zijn gehechtheid aan haar groeide met iederen dag, met ieder uur, kan ik wel zeggen en toch zweeg hij. Als hij over haar sprak, had zijn stem een klank, die zijn diepste verlangen verried, had zijn gezicht een uitdrukking, die me ontroerde... en toch zweeg hij. De maanden verliepen. Zaken riepen me weg. Toen ik terugkwam hoorde ik, dat ze waren getrouwd en naar het buitenland vertrokken. Het leven dreef ons uiteen... maar vanmorgen ontmoette ik ze hier in 't hotel. Ze leidde hem naar hun kamers en ik bleef hem gezelschap houden, terwijl zij een paar boodschappen ging doen. In haar afwezigheid vertelde hij me toen, hoe hun huwelijk was tot stand gekomen.”

De oude heer dronk zijn mokka, liet even de afwachterde stilte om hem duren en vervolgde dan: „Hans is op 't oogenblik een gelukkig mensch. Het lijkt ongelooflijk en is toch waar. Jaren van liefde en samenzijn met zijn vrouw hebben andere behoeften in hem gewekt en andere idealen dan hij vroeger had. Hij kan nu, zonder bitterheid en smart, terugdenken aan den tijd, toen hij dweepte met sport. Zijn heele belangstelling is nu voor geestelijke dingen. Zij lezen veel samen en nog altijd is hij 'n enthousiast bibliophile, die in zijn vrouw een trouwe assistente en belangstellende helpster vindt.

„Wat zij voor me is,” zei hij me vanmorgen, „is niet te beschrijven. En te denken, dat ik dit geluk bijna aan me liet voorbijgaan! Ja, ik had haar lief en durfde niet spreken. Mocht ik, een gebrekkige, deze jonge vrouw aan me binden? De strijd was smartelijk. Ik was jaloersch, jammerlijk en hopeloos jaloersch, op iederen man, dien zij kende. En ééns, toen ze me vertelde van een neef, met wien ze was uitgeweest, beheerschte ik me niet meer, toonde haar mijn verdriet, mijn verlangen, mijn heele liefde.... Toen ik me eenmaal verraden had, pakte me een doodsangst. Zou ze mij nu verlaten? Ik smeekte haar, te blijven, ik bezwoer haar, dat ik nooit meervan zooiets zou spreken. Toen zei haar lieve stem, dichtbij me: „Maar waarom niet... lieveling...?” Het was, minutenlang, een paradijs, met haar

armen om me heen, haar zacht gezicht tegen het mijne. Toen kwam ik tot bezinning.”

„Neen,” zei ik.... „neen, het mag en kan niet... het zou gemeen egoïsme van me zijn... Liever geef ik je heelemaal op... Een meisje als jij hoort bij een man die gezond en flink is... zooals...”

De naam van haar neef kwam naar mijn lippen. Ik geloof, dat ik in dat moment in staat was geweest tot een groot offer. Maar zij had alleen een zacht lachje, een heel eigenaardig, teeder lachje.

„Liefste,” zei ze, „je hoeft niet jaloersch te zijn op me... Als je me zien kon zou je dat weten!”

Ik begreep haar eerst niet. Toen, heel langzaam, drong de betekenis van haar woorden tot me door. „Bedoel je, dat je...?” „Dat ik leelijk ben,” zei ze, „ja, zóó leelijk, dat je niet van me zoudt houden als je me kon zien. Begrijp je nu, wat een geluk het voor me is, je gevonden te hebben?”

„Dit vertelde Hans me, vanmorgen.”

De oude heer zweeg weer even. Men keek hem aan, afwachterend of er nog iets zou komen, een beetje teleurgesteld. Tenslotte zei Evert: „Ik wil geen kwaad spreken van een vrouw, die u zoo hoog schat, maar komt het u ook niet voor, dat in haar „offer” ook egoïsme verborgen is? Het kan nuttig zijn, dat het voor hem een groot geluk was, haar te krijgen, maar zijzelf erkende,

dat zooiets als een uitkomst was en...” Hij stakte, want de oude heer had hem gewenkt. Allen keken om, zijn blik volgend.

Van de breede trappen daalde een jongeman van innemend en aantrekkelijk uiterlijk, langzaam, maar met de rust van iemand, die gewend is geraakt aan de eeuwige duisternis om hem heen. Hij leunde licht op een jongevrouw, die hem leidde. Ze kwamen zoo samen langs het groepje en zij glimlachte naar den ouden heer. Toen gingen ze beiden de eetzaal binnen.

* * *

Het was langen tijd zeer stil in het gezelschap. Evert zat naar de deur van de eetzaal te staren, alsof hij daar iets wonderlijks zag. Tenslotte zei hij voor zich heen: „Alle-machtig... wat een schoonheid is die vrouw”.

„Ja,” zei de oude heer. Hij glimlachte, dronk zijn likeur. Uit de eetzaal zongen zachte vioolklanken.

„Ben ik ook al groot?” (’n Hongaarsche herder en zijn achterkleinkind).

Een straatatereel omstreeks middernacht, met zijn suggestief décor.

Karusse!

Een Ukraïnisch volksfeest, met zijn kleurenweelde van costuums en décor 'n lust voor het oog.

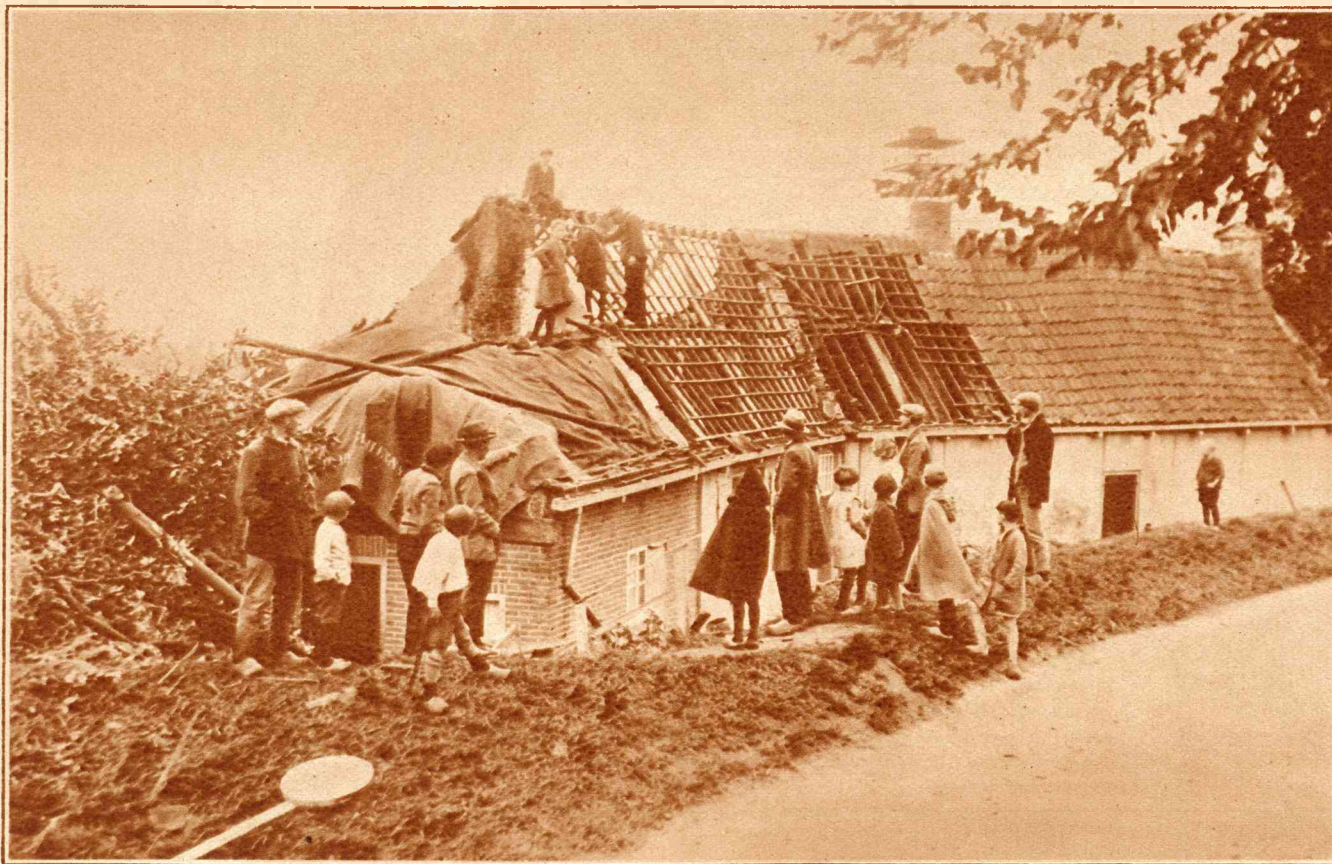

De klappeien.

Het danspaar Poplawskaja—Taneeff houdt de glorie der oude Russische balletkunst hoog.

De typische kunst van het Russische cabaret heeft al sinds jaren hier te lande vasten voet gekregen. En het plottie troepje dat onder leiding van Eugen Iskold in onzen Koninklijken Schouwburg voorstellingen is komen geven, heeft het den eersten den besten avond reeds kunnen ervaren, hoe ons publiek, dat de zaal geheel vulde, zich licht bekoren laat door de rijke veelzijdigheid en het Oostersche temperament van zijn praestaties. In bonte afwisseling en in verdienstelijk tempo brengt het er zijn gevoelige en komische scènes, zijn razenden, gloedvollen dans, zijn eigenaardigen zang. En voor alles de weelderigste kleurenfantasie in schilderachtige costuums en stijlvol décor. — Wij kunnen hierbij onze lezers vernemen naar een op blz. 10 van dit nummer voorkomenden bon, waarop zij, volgens onze overeenkomst met den impresario, tegen gehalveerden prijs toegang hebben tot deze interessante opvoering, en wel heden- en morgenavond. De ingenomenheid, die het talrijke première-publiek op ondubbelzinnige wijze te kennen gaf, is ons een waarborg, dat wij op deze wijze ook onze lezers van dienst zullen zijn.

De boerderij van den heer van der Linden te Heenvliet heeft het ook zwaar te verantwoorden gekregen: van het woonhuis werd het geheele dak weggerukt en zware boomen waren uit den grond gewrongen.

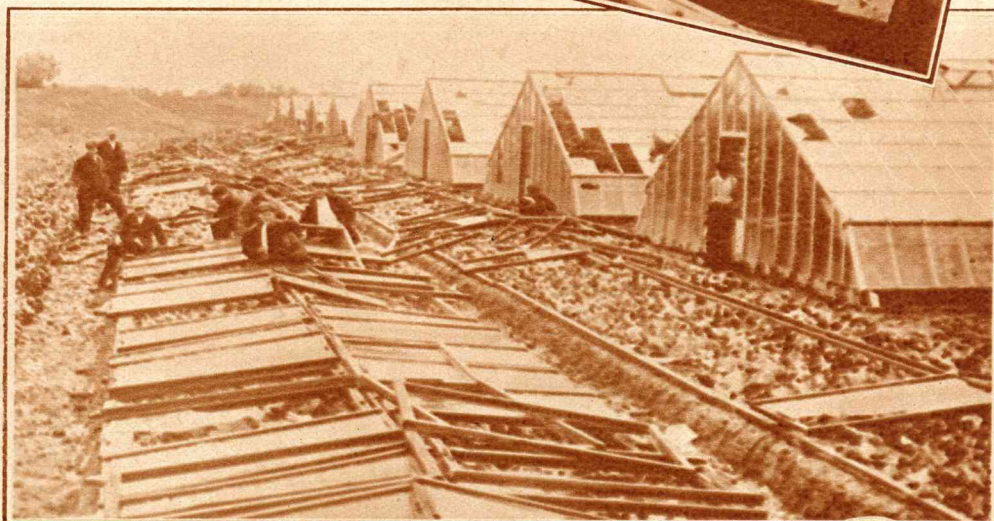
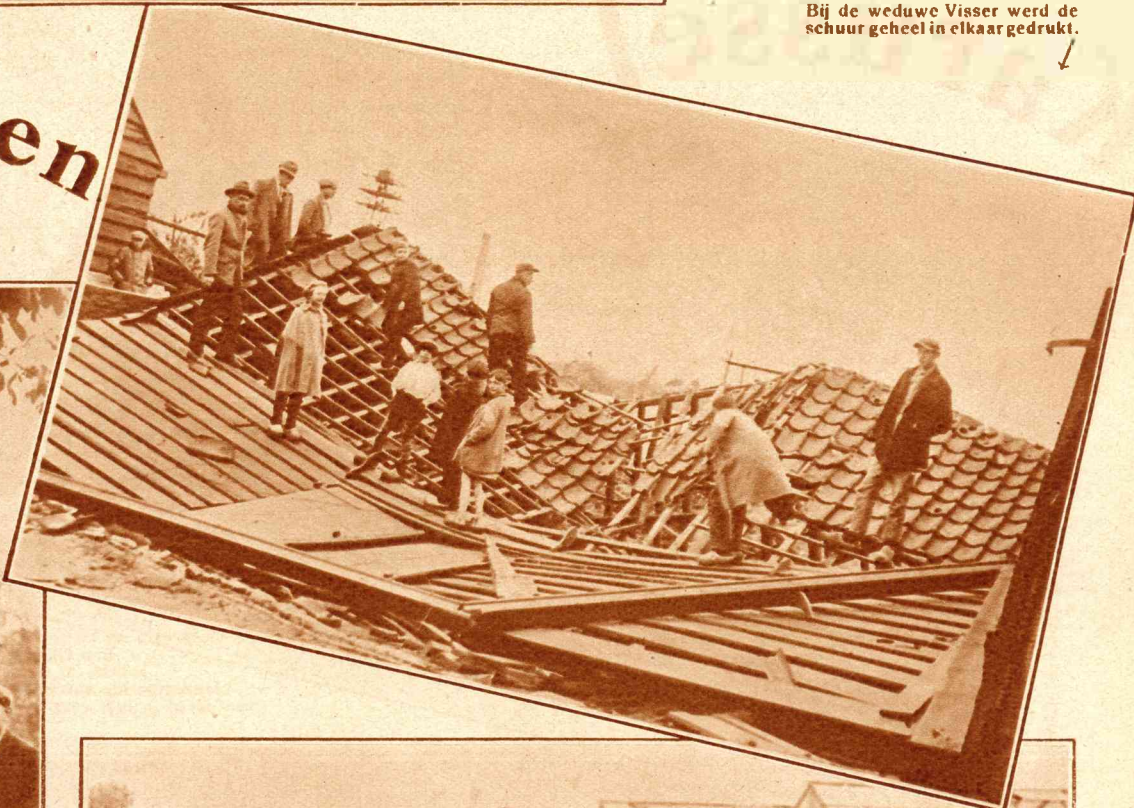
Een krachtige wervelstorm heeft Zondag schrik en vernieling gebracht in het Zuidwestelijk deel van ons land, tot zelfs in onzen naasten omtrek toe. Vooral op Voorne en Putten heeft de cycloon zijn baan scherp afgeteekend door radicale nermoeiting van huizen, boomen en oogst. Wel heeft deze natuurramp niet zulk een omvang aangenomen als destijds in de omgeving van Borculo, en gelukkig vallen er geen ernstige persoonlijke ongelukken te betreuren, maar dat de aangebrachte schade niet gering is, ziet men aan bijgaande foto's uit het plaatsje Heenvliet, dat mel het ernstigst te lijden heeft gehad. Men kan zich hierbij ook een idee vormen, welke geweldige kracht zulk een cycloon ontwikkelen kan.

Bij de weduwe Visser werd de schuur geheel in elkaar gedrukt.

Natuurkrachten

Een wegwijzer werd door de zuigende kracht van den storm uit den grond gerukt en kwam onderstboven weer neer. Men ziet op den voorgrond tevens een afgebroken boomstronk liggen.

Men kan aan de totaal verwrongen stalen kasramen duidelijk waarnemen, welk een geweldige kracht een wervelstorm bezit. Vrijwel geheel werden de kassen der tuinderij firma C. de Snoo verwoest.

Gisteren mocht de heer Braxhoofden alhier zijn zilveren jubilé viëren in dienst der Gemeente Gasfabriek

VROUWENLEVEN

Een foudraal voor een tennis-racket, waar men tevens de ballen, een paar tennischoentjes enz. in kan meenemen.

Twee groote gekleurde zakdoeken worden gebruikt om dit overtrek voor het tennis-racket te maken. Vouw iederen zakdoek zooals op de teekening is aangegeven en naai vast langs de lijnen a en b.

Leg dan de gevouwen zakdoeken rug op rug, en stik ze vast langs de zijden en onderkant. Het racket wordt tusschen de zakdoeken geschoven en de zakken aan voor- en achterkant zijn voor de ballen en de schoenen. Twee drukknopen bovenaan zullen het overtrek op zijn plaats houden.

Vacantiegenot.

Het beste vakantiegenot hebben zij, die niet alleen zorgen voor eigen genoeg, maar die ook aan anderen eenige afwisseling weten te bezorgen. Eenieder kan dat doen op zijn eigen manier en eenieder zal er ook, in meer of mindere mate, toe in staat zijn.

Laat, om te beginnen, de huisvrouw, die met man en kinderen er op uittrekt om aan bosch of zee een prettige vakantie te gaan doorbrengen, ervoor zorgen, dat dienstbode of werkster of huisnaaister niet de dupe worden van het eigen genot. Dat aan de dienstbode vacatiegeld wordt gegeven, is nu vrijwel een algemeene regel geworden, maar dankt men niet vaak de werkster en de vaste naaister eenvoudig af voor den vacantiетijd, zonder er zich om te bekommeren, dat het eigen genoeg een schadepost beteekent voor die anderen? Toch zou het eigen vakantiegenot zeker ver-

hoogd worden door de gedachte, dat ook anderen, door onze zorgen, een weinig vakantie kunnen genieten.

Een weinig vreugde geven ook aan anderen — het kan op zoo velerlei manieren geschieden. — De huismoeder, die misdeelde buurkindertjes bij haar eigen spruiten te spelen vraagt of ze eens mee uit neemt, brengt blijheid in de jonge levens van anderen, terwijl ze tegelijk het genot der eigen kinderen verhoogt. Wie, buiten wonend, kinderen uit de stad te logeren vraagt, kan ze daardoor een vreugde bereiden, welke stralen blijft door vele vreugdelooze dagen heen.

En hoeveel vacatiegenot wordt er gegeven aan talloze kinderen, welke daar anders geheel van verstoken zouden blijven, door al die jonge meisjes en vrouwen, die haar jonge, frissche kracht, haar blijde opgewektheid geven in vacantie-kolonies, vacantie-scholen en dergelijke, die er in vacantiетijd 's morgens op uittrekken met heele troepen kinderen om hen in heide of bosch of aan het strand te doen genieten van Gods heerlijke natuur?

Een weinig vreugde geven ook aan anderen — het beste recept voor eigen vacatiegenot — een recept, dat eenieder kan klaar maken in overeenstemming met zijn aard, omgeving en omstandigheden. MONICA.

Een aardig Toilet-stelletje voor de reis

We kunnen dit aantrekkelijk reis-stelletje, om onze noodzakelijke toilet-benodigdheden in mede te nemen, maken van sits of cretonne. We kiezen liefst een fleurig rozen-patroon.

Om de nachtjapon-sachet, de zakdoeken-sachet, en het sponsenzakje te maken, hebben we noodig, $\frac{1}{2}$ el gepatroond sits of cretonne, $5\frac{1}{2}$ el gerimpeld rose, zacht blauw, lila of groen galon, om te versieren, een goedkoop rubber sponsen-zakje, 3 4 el zacht rose of groene shantung, wat stevig lint van $2\frac{1}{2}$ c.m. breed, en een dun koord.

We knippen een stuk gebloemde stof af voor de nacht-sachet, van 70 : 44 c.m. Aan één kant worden de hoeken rond, voor den overslag. Knip de shantung-voering precies even groot.

Sla rondom 1 c.m. van het sits en de voering naar binnen tegen elkaar, zoodat de kanten precies op elkaar komen en de rafels naar binnen gewerkt zijn. Rijg nu den geheelen omtrek. Naai het galon rondom langs den kant. Het galon wordt op de hoeken een weinig ruim aangezet, om het mooi rond te krijgen zonder te trekken.

Vouw den lap nu in een zakvorm, zooals de teekening aangeeft, zoodat deze ongeveer $22\frac{1}{2}$ c.m. groot wordt, naai nu de zijkanten dicht.

Als men de bovenklep met de ronde kanten dichtslaat, moet deze ongeveer 3 c.m. van den onderkant komen.

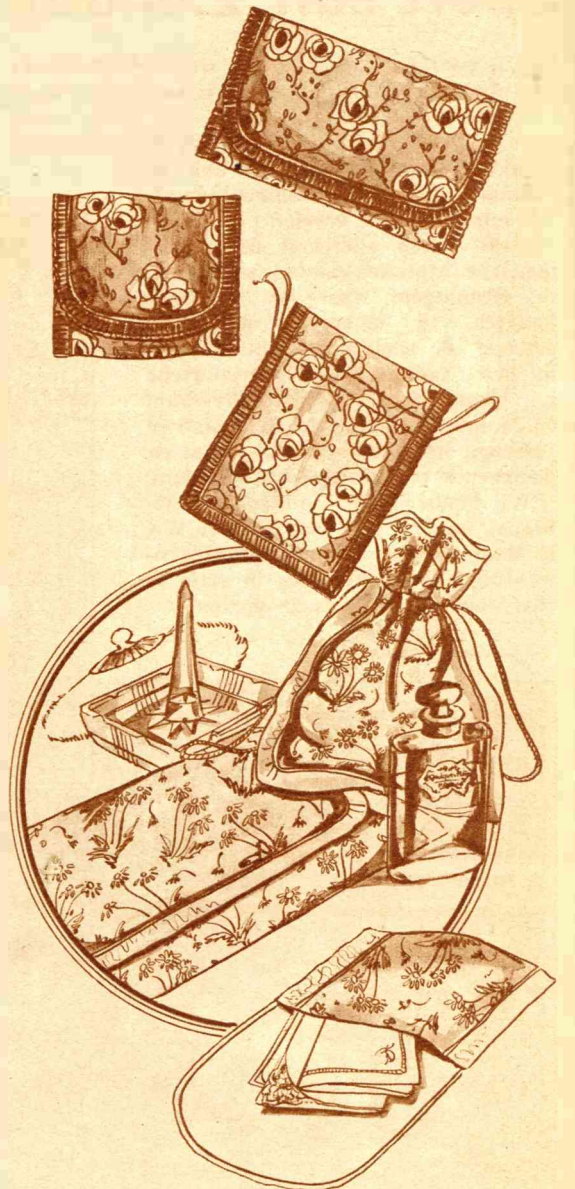
De zakdoeken-sachet wordt op dezelfde manier gemaakt, aan de bovenklep komen ook ronde hoeken. We nemen daarvoor een stuk sits en voering van $43\frac{1}{2}$: $22\frac{1}{2}$ c.m.

De sponsen-zak.

We meten het rubber-zakje af, en we knippen 2 helften van sits of cretonne, grooter dan het rubber-zakje, en extra nog $12\frac{1}{2}$ c.m. voor den zoom aan den bovenkant.

Naai de helften opzij en onder aan elkaar, en keer daarna den goeden kant naar buiten. Naai het galon langs de onder- en zijkanten. Doe vervolgens den rubberzak erin, en sla den zoom van het sits van boven om naar binnen. Leg een stuk stevig lint van $2\frac{1}{2}$ c.m. breedte over de rafels, om deze te bedekken, aan elken kant van het zakje, en naai dit vast langs onder- en bovenkant. Maak een vetergaatje aan iederen kant van het lint, en haal door het lint een dubbel koord, om den zak open en dicht te schuiven. We kunnen natuurlijk in plaats van het gerimpeld galon ook ander galon naar eigen verkiezing nemen.

DINA L.

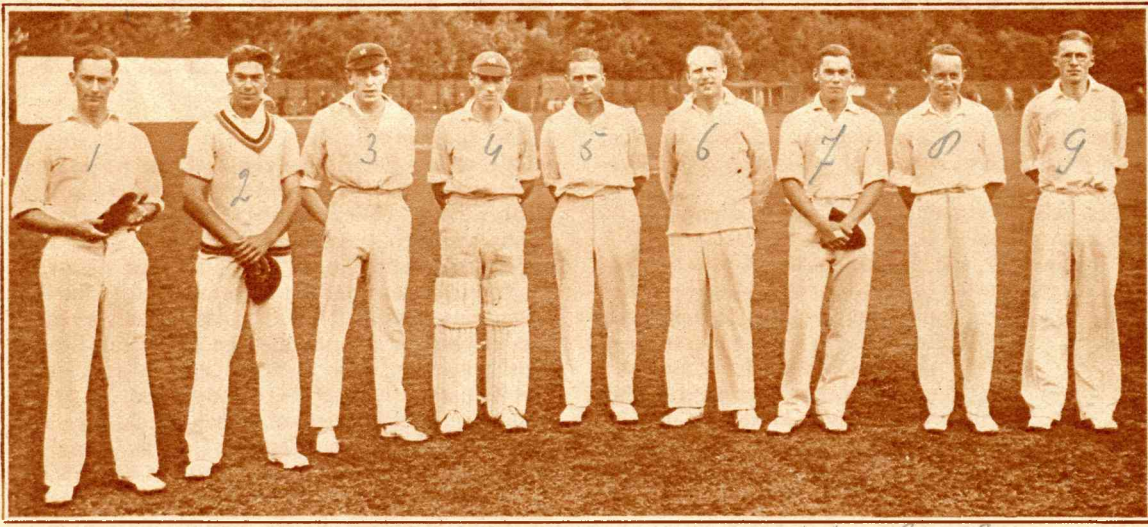

**GEEF UW
OUDE MESSEN
NIEUWEN GLANS**

Vim maakt messen, die dof en vuil zijn geworden door vet en zuurvlekken, weer als nieuw. Gebruik Vim overal in huis.

VIM

Het Nederlandsche cricketteam, dat tegen de Free Foresters draw speelde. Van l.n.r. Glerum, Hartog, Terwiel, de Beus, Sodderland, Neuerburg, Jhr. W. v. d. Bosch, P. Feith, E. Jansen, Max Jansen en v. Manen ontbreken.

Sport van Zondag

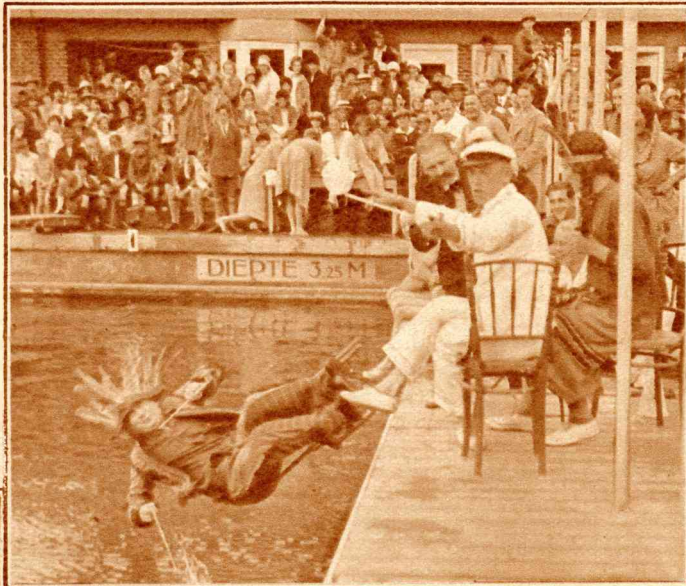
Tot voor Zondag j.l. waren we er met het weer op de Zondagen nogal zoo'n beetje doorheen gerold, doch nu Zondag j.l. was het 's middags op vele plaatsen mis. Dit was temeer jammer omdat nu juist op dezen dag de belangrijkste sport-evenementen van het seizoen plaats vonden.

Daar waren allereerst de Nederlandsche athletiekkampioenschappen te Groningen, waar het tusschen haakjes vrij behoorlijk moet zijn geweest, de wielerkampioenschappen in het Stadion, de Nederlandsche tenniskampioenschappen te Hilversum en de internationale cricketwedstrijd tusschen het Nederlandsch elftal en de bekende Free Foresters te Haarlem.

Wij hebben den Zondag zoekgebracht op het veld van Rood en Wit te Haarlem om daar onze vertegenwoordigende cricketploeg in actie te zien tegen de Engelsche gasten.

schouwers, die het Zondag, evenals schrijver dezes, niet erg best hebben getroffen.

De match verregende voor een deel, want nadat het kort na de lunch reeds was begonnen te regenen brak er tegen vieren een ware zondvloed los, zoodat in no time de stumps zich in het water rond de pitch stonden te spiegelen. Aan verder spelen viel toen niet te denken.

De cricketwedstrijd Nederlandsch elftal-Free Foresters eindigde Zondag j.l. in een draw. Kiekje tijdens de match. De H.C.C.-er v. Manen, die 147 runs scoorde, aan bat. Hij jaagt den bal door de slips, waar de Engelschman Capes gereed staat hem te stoppen.

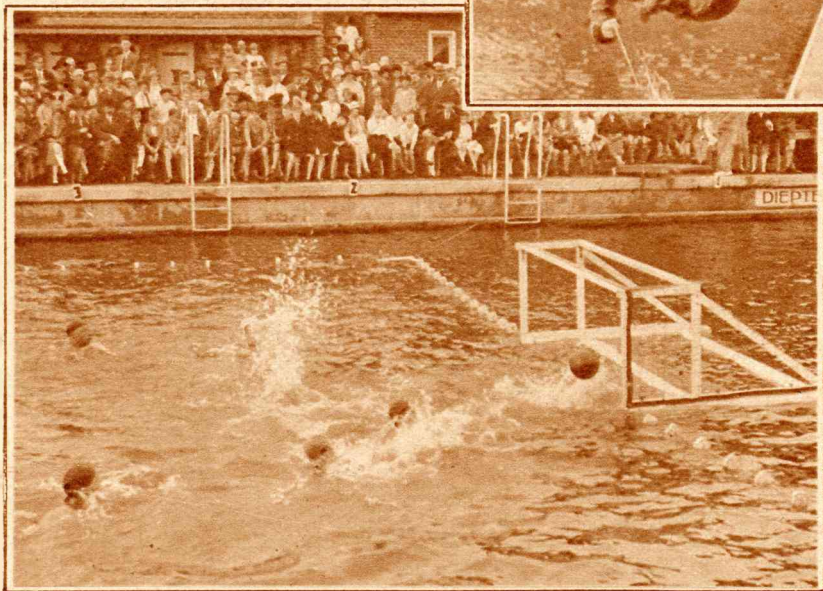
of niets zou riskeeren en het dus op een draw aanstuurde. In verband hiermede is het eigenlijk jammer dat de Beus na den val van het zesde wicket reeds het consigne „hitten” aan zijn menschen gaf. Het totaal dat door te gewaagd spel nu 387 werd had onder normale omstandigheden grooter geworden en misschien hadden we zelfs wel een recordscore tegen de Free Foresters gekregen.

Van records gesproken, van Manen bracht het tot 147 runs, dat is 2 boven zijn hoogste score tegen Engelsche tegenstanders.

Het Engelsche totaal werd 335 voor het verlies van 5 wickets, een prachtscore, voor een niet onbelangrijk deel verkregen door het zekere spel van aanvoerder Johnston, die, ondanks het feit dat zijn innings voor het publiek niet even interessant was als nuttig voor zijn ploeg, een geweldige ovatie kreeg van het publiek toen hij naar het paviljoen terugkeerde. Bij cricket viert de sportiviteit gelukkig hoogtij.

Toen was het gauw gebeurd. Juist toen de Engelsche freehitters aan bod kwamen en het publiek zich al bezorgd begon te maken over het groote aantal ballen dat zij in de Haarlemmerhout zouden zoekslaan, kwam god Pluvius water in het cricketsmaal gooien. Zooveel water dat er aan spelen niet meer te denken viel.

Maar, ondanks alles had het Nederlandsche cricket toch een goede beurt gemaakt. Vooral na de groote nederlaag der Flamingo's in het Haagje is het resultaat voor het vertegenwoordigende team van den N.C.B. eervol.

Zwemwedstrijden in het Zuiderpark-zwembad. Moment uit den waterpolowedstrijd. Goal!

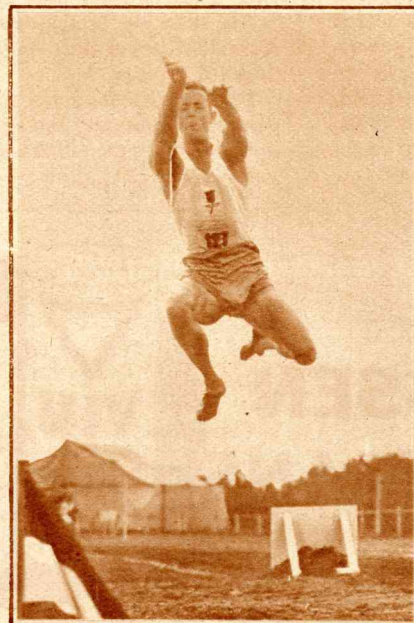
Cricket, the king of the games, telt niet zoo heel veel beoefenaars in ons land en het aantal kijk-lustigen dat de boundaries pleegt te omzoomen is in verhouding nog kleiner. De Free Foresters hebben zich echter tijdens de laatste jaren een groote populariteit verworven en Zondag bleek weer eens duidelijk welk een mooie propaganda zij voor onze cricketsport maken.

Als er iets bijzonders te verwachten is, komt Jan Publiek altijd wel opdagen. Zoo noteerden wij dan op den ouden cricketgrond aan de Spanjaardslaan een voor cricket ongekend aantal toe-

Wij willen echter nog even vertellen wat er voor dien watersnood te zien was.

Zooals men weet werd het resultaat een draw, hetgeen trouwens ook zonder overvloedigen regen het geval zou zijn geweest, gezien het totaal der Hollanders Zaterdag te hoog was geworden en er

Ter gelegenheid van den verjaardag van de Kon. Moeder werden in het Zuiderparkzwembad zwemwedstrijden gegeven, terwijl de leden van de Vrijw. Reddingsbrigade voor de noodige hilariteit zorgden. Zoo mag het nummer van het 108-jarige Indianenopperhoofd Wit Paard Arend als zeer geslaagd worden genoemd. Na door het zwembad te zijn rondgeleid, wenschte het Indianenopperhoofd de vredespijp te rooken met den chef-badmeester van de Zweminrichting, bij welk onderhoud hij onder groote hilariteit te water geraakte. Wij zien hier Wit Paard Arend bij het verlaten van den vasten grond.

De Nederlandsche athletiekkampioenschappen te Groningen. Hannes de Boer, van te Werve, plaatst zich bij het verspringen eerste met 7.28 M.

Waar is mijn Vader?

En toen, op het laatste oogenblik, loog ik. Ik zei, dat ik er niet bij kon — dat ze lagen weggesloten in 't huis op Monmouth Avenue. Ik zette haar in een taxi, die ze klaar had staan, en ze ging terug naar de stad. Ik vond mezelf een ploert; zij wou de nagedachtenis van haar man zuiveren, en ik — enfin, meneer Fleming was je vader, Margery, ik kon je dat niet aandoen."

"Denk je, dat mevrouw Butler de tasch genomen heeft?" vroeg ik.

"Ik denk 't niet. Het lijkt de eenige uitleg, maar ik heb hem geen oogenblik uit mijn handen gehad, terwijl we praatten. Ik had zelfs een gevoel van kramp in m'n hand, toen zij het eindelijk opgaf, en naar de stad terugging."

"En wat heb je toen met die brieven gedaan?"

"Ik hield ze dien nacht bij me, en den volgenden morgen verstopte ik ze in de geheime kast. Dat was, toen ik mijn vulpen verloor."

"En de parels?" vroeg Margery opeens. "Wanneer nam je die mee, Harry?"

Tot mijn verwondering vertrok hij geen spier. Hij scheen na te denken.

"Twee dagen voor ik wegging," zei hij. "We deden alles om aan geld te komen, en je vader zei, dat ze er maar aan gelooven moesten, als 't noodig was."

"Mijn vader!"

Hij kwam naar ons toe.

"Dacht je, dat ik ze gestolen had?" vroeg hij. En ik moest met schaamte bekennen, dat ik dat inderdaad gedacht had.

"Je vader gaf me negen parels om te verkoopen," herhaalde hij. "Ik kreeg er zoowat duizend dollar voor — elfhonderd zooveel, geloof ik."

Margery keek mij aan. Ik geloof, dat zij totaal versted zat. Haar vader hertrouwd — haar vader de hoeksteen van een kolossale schurkerij, die door zijn dood ineen moest storten — haar vader de doorgewone dief van een handje parels...

"Toen ontdekte je," zei ik, om Wardrop op zijn verhaal terug te brengen, "dat het geld je ontstolen was, en je ging het meneer Fleming vertellen. Jullie kregen woorden, is 't niet?"

"Hij dacht, wat jullie allemaal dachten," zei Wardrop bitter. "Hij zei, dat ik het geld gestolen had. Ik voelde me erger dan een dief. Hij was wanhopig, en ik nam hem zijn revolver af."

Margery had de handen voor de oogen geslagen. Het was een ontzettend uur voor haar, maar toen ik voorstelde, de rest van het verhaal nog even uit te stellen, weigerde ze met kracht.

"Ik kwam hier in Bellwood terug, en het eerste wat ik hoorde was over miss Jane. Toen ik de bloedvlek op de trapleuning zag, dacht ik, dat ze vermoord was, en toen wist ik heelemaal geen raad meer. Ik haalde de brieven weer uit de kast, voor ik die aan jou en Hunter liet zien, en later stopte ik ze in de tasch, die ik aan jou gegeven heb. Die heb je toch, Knox?"

Ik knikte.

"En nu die avond in de club. Ik zei toen de waarheid, maar niet de heele waarheid. Het was laf, maar ik durfde niet. Als je Schwartz kende, zou je 't begrijpen!"

Bij de herinnering aan zijn kolossale gestalte en het groote kwaadaardige gezicht, dat ik den vorigen avond gezien had, begreep ik het heel goed — van Wardrop.

"Ik ging dien avond naar de kamer in de Witte Kat, omdat ik niet dorst wegblijven. Er konden ongelukken gebeuren. Ik ging de trap op, langzaam maar ik hoorde geen schot. Bij de deur aarzde ik, toen deed ik die zacht open. De deur van de achtertrap ging juist dicht. Ik begreep bijna onmiddellijk, wat er gebeurd moest zijn. Fleming viel voorover en ik hield hem vast. Ik sprong naar de trap en keek naar beneden, maar het was te laat. De deur

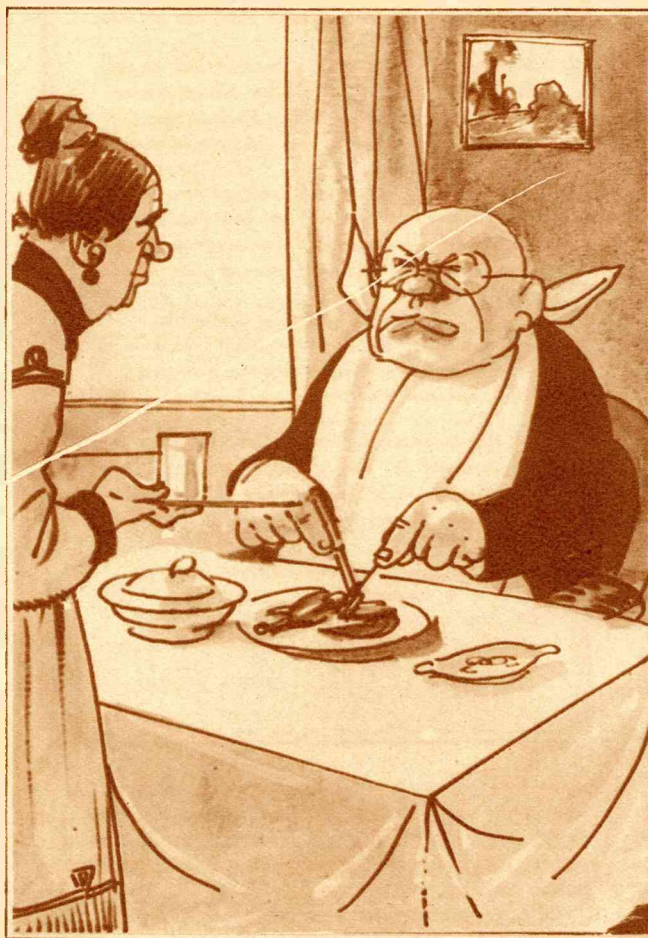
DOOR MARY ROBERTS RINEHART

beneden was dicht. Een minuut later begreep ik, wie er geweest was. Het regende, zooals je weet, en Schwartz had zijn paraplu vergeten, met zijn voorletters op den haak!"

"Schwartz!"

"Begrijp je nu, waarom ik werd nagegaan?" vroeg hij. "Ik ben sinds dien avond iedere minuut gevolgd. Waarschijnlijk slentert er op 't oogenblik iemand bij 't hek. In ieder geval, ik zat in doods-

Professor Priem Pruttelt:

"Juffrouw, wilt u even den timmerman opbellen? Ik kan de kip niet stuk krijgen."

angst. Ik begreep, hoe 't er voor mij uitzag, en als ik Schwartz noemde, was ik binnen vierentwintig uren een lijk. Ik weet nauwelijks meer, wat ik deed. Ik nam de paraplu mee en liet die staan in 't portiek van 't eerste huis, waar ik 't naambordje van een dokter zag. Ik belde als een bezetene, en toen kwam Hunter me terug roepen; dokter Gray was in de club. Dat is al wat ik weet. Ik hoef er niet trotsch op te zijn, Margery, maar 't had erger gekund, 't is de waarheid. Het maakt sommige dingen duidelijk, maar niet alles. We weten niet, waar tante Jane is, of wie die honderdduizend dollar heeft. Maar je weet nu, wie de moordenaar is van je vader. En als je verstandig bent, Knox, dan laat je 't daar maar bij. Je kunt in je eentje niet vechten tegen de politie en het gerecht. Let maar eens op, hoe de heele zaak in den doofpot gestopt is, zonder blikken of blozen, en een brutale moord verdraaid wordt tot zelfmoord. Een zelfmoord zonder wapen! Bah!"

"Toch ben ik nog niet zoo zeker, dat 't Schwartz was," zei ik peinzend. "We zijn nog niet achter die 11 22 C!"

VIJFENTWINTIGSTE HOOFDSTUK

VAN DEN ANDEREN KANT

Miss Jane was nu tien dagen weg. We hadden geen teken van leven van haar. De reporter

van de *Eagle* had 'n dozijn sporen gevolgd, en hij werd mager en bleek van 't naloopen van oude dametjes langs de straten — en van de hartelikheden, die hij ondervond, als hij iets vroeg.

In het licht van Wardrop's verhaal leken sommige dingen me nog raadselachtiger dan te voren. Ze had in een tram gereden, na alleen 's nachts om twee uur naar Wynton gewandeld te zijn, hoewel ze thuis nooit 's nachts van haar kamer dorst te komen, zelfs niet met een kaars, en met 't licht aan sliep, als miss Letitia 't eerst naar bed was gegaan, en niets kon zien door het bovenraampje.

De theorie, die ik mij had gevormd, leek op 't eerste gezicht onzinnig, maar hoe meer ik er over dacht, hoe waarschijnlijker ze me leek. Ik dineerde in Bellwood en vertrok bijna onmiddellijk daarna naar de stad.

Margery was naar de kamer van miss Letitia gegaan, en Wardrop liep in de veranda te rooken. Hij zag er neerslachtig en bang uit, en nam mijn uitnodiging, om mee te loopen naar het station, aan. Toen we weggingen, kwam er een man achter de boomen vandaan en volgde ons lusteloos.

"Je ziet, ik ben alleen maar in naam op vrije voeten," zei hij somber. "Ze zullen me nog eens vergiftigen; ik weet te veel."

We spraken weinig onderweg. Juist toen de trein binnenrolde, begon hij weer te spreken.

"Ik ga hier vandaan, Knox. Dat politieke geknoei is niets voor mij, en de lui, die de macht hebben, zijn te sterk. Ik heb 'n kennis in Mexico, die wil me graag daar hebben."

"Voor goed?"

"Ja, er is hier niets meer, dat me bindt," zei hij.

Ik keek hem aan in 't licht der stationslampen.

"Wat bedoel je?" vroeg ik.

"Ik bedoel, dat er voor mij geen een reden meer is, om 't eene stuk van de wereld boven 't andere te verkiezen. Mexico of Alaska, 't is me allemaal eender."

Hij keerde zich om en verliet mij. Ik zag hem den weg op gaan, met gebogen hoofd; ik zag de gedaante, die hem volgde, achter hem aan gaan. Toen sprong ik op het platform van den laatsten wagen, want de trein reed al, en die korte rit naar de stad was

als een zegetocht, met orkest van de wielen: het is mij — allemaal — eender — allemaal — eender —

Ik belde Burton op, en trof hem op zijn bureau. Hij zei, dat hij er pas was, maar wel behoefte had aan een stukje eten. We spraken af, elkaar te ontmoeten in een klein Chineesch restaurant, waar we om dien tijd, negen uur, wel zoowat alleen zouden zijn. Later, als de schouwburgen uitgingen, zou 't er zoo vol zijn, dat er geen gesprek mogelijk was.

Burton kende de inrichting goed — gelijk trouwens alle restaurants in de stad.

"Hallo, Mike," zei hij tot den plechtigen Chinees, die ons binnenliet, en "Mike" glimlachte een schuinoogig welkom. Het zaaltje was leeg. Het was een eenvoudige zaak, met vitrage-gordijnen en kleine, kraakzindelijke tafels. In een hoek was een etenslift naar boven, en Burton riep door het gat zijn bestelling van rijst met kip en de onvermijdelijke thee.

Burton luisterde met aandacht naar Wardrop's verhaal, dat ik hem overbracht.

"Dus Schwartz heeft 't toch gedaan," zei hij spijtig, toen ik uitgesproken was, "t 's een tam besluit. 't Zag er zoo pikant uit, en 't blijkt niets te zijn dan een doorgewone wrok tusschen twee personen. Het spijt me verschrikkelijk; we kunnen Schwartz niets doen."

"Ik dacht, dat de *Times-Post* zoo gebeten op hem was!"

"Schwartz heeft vanmiddag om drie uur de

Times-Post gekocht," zei Burton, met verbeterde woede. „Ik moet ermee uitscheiden. Morgen plaatsen we een foto van Schwartzwold, zijn villa in Plattsburg, en overmorgen loven en prijzen we het bestuur. Ik moet met een plezierboot de rivier af, om verslag te maken van de varkensvangerij bij de slagers-picnic."

„Hoe is 't met mevrouw Butler?" vroeg ik, toen er van zijn woede nog slechts een gerommel in zijn keel over was.

„Ligt te ijlen," ze hij kort. „Zij gaat dood, Wardrop gaat naar Mexico, Schwartz wordt gouverneur en het lijk van miss Maitland wordt in een put gevonden. De heele zaak is doodgepiekerd. Wat heb je er aan, of je den moordenaar vindt, als ie gekleed is in asbest en gepantserd met geld? Mike, ik moet meer thee hebben, om mijn ergernis te verdrinken."

Omstreeks half elf gingen we naar het ziekenhuis, en vernamen, dat mevrouw Butler achteruit ging. Fred was er, en we kwamen naar het ziekbed zonder hoop, iets van belang te hooren. Ik stelde Burton voor als een neef van de stervende, en ik was blij, dat ik 't gedaan had. Ze was goed bij kennis, maar uiterst zwak. Ze vertelde haar geschiedenis aan Fred en mij, en in een hoek schreef Burton alles stenografisch op. Zij zette er haar handteekening onder, toen het licht werd, en ze stierf heel rustig om acht uur, kort nadat Edith gekomen was.

Het zou onmogelijk zijn, haar geschiedenis te herhalen, zóó als ze die vertelde. De afdwalingen van een krank brein, de schrikkelijke aandoenlijkheid van het heele geval, die zijn niet weer te geven. Zij lag daar maar, practisch zonder leven reeds in het lange, magere lichaam, te vechten tegen den dood, die reutelde in haar keel. Het kwam voor, dat zij wel vijf minuten machteloos zweeg, maar ontwakend verder sprak, precies voortgaand, waar ze gebleven was.

Ze begon met haar huwelijksleven, en het besef, hoe mooi en gelukkig dat geweest was, deed ons beter begrijpen de dingen, die volgden. Zij was volmaakt, ideaal, ongelooflijk gelukkig. Toen nam Henry Butler zijn benoeming tot schatmeester van den staat aan, en hiermee veranderde alles. Hij veranderde ontzettend; zijn vrouw kon slechts gissen, dat de zaken verkeerd liepen, want hij weigerde ergens over te spreken.

Toen kwam, onverwacht vlug en hevig, de slag. Er was bij Butler thuis een conferentie geweest, die een heelen nacht geduurd had, en Butler, dol van woede, omdat hij zoo grof bedrogen was, had den butler uit z'n bed gehaald en Schwartz en Fleming eenvoudig het huis uit gegooid. Ellen Butler was geschrokken, gekrenkt door dat in haar oog onhebbelijke optreden, maar ze had geen oogenblik gewankeld in geloof en trouw jegens haar man.

Butler stond alleen als eerlijk man tegen een complete organisatie van gewetenlooze sujetten. Zijn schande, gevangenschap en dood hadden elkaar snel opgevolgd. Met hem was in de vrouw alles gestorven, wat waarde aan het leven gaf. Haar gestel was gebroken; zij maakte voortaan deel uit van het jammerleger der zenuwlijders, geheel beheerscht door één idee: te wreken, terug te betalen met volle en overlopende maat, het verdriet en de schande van haar vernield leven en den dood van haar echtgenoot.

Zij vormde haar plannen met de omzichtigheid en absolute roekeloosheid van een gekrenkten geest. Zij was eigenlijk een teere, gevoelige vrouw, maar in haar wraak werd ze koud, ongevoelig, vastberaden. Haar eerste plan was, Schwartz en Fleming aan de kaak te stellen. Maar zij kon de noodige papieren niet in handen krijgen.

Toen ging ze Fleming vervolgen als een bloedhond. En zij koos een methode, die hem inderdaad bijna tot waanzin had gebracht. Overal, waar hij kwam, vond hij de cijfers 11 22 C. Soms alleen maar de cijfers, zonder de letter. Dat was in de gevangenis het nummer geweest van Henry Butler's cel, en zooals ze gegrift waren in de ziel van zijn vrouw, zoo brandden ze zich in 't brein van Fleming met geweld in. Meer dan een jaar lang had ze dit volgehouden — soms gebruik makend van de post, andere keeren door de hulp van allerlei personen, die ze omkocht, om het schrikteeken op de zonderlingste plaatsen aan te brengen.

Toen kwam de tijd, dat het ook anderszins slecht ging met Fleming, zooals ik al van Wardrop gehoord had. Hij vluchtte naar de Witte Kat, en een week lang zocht Ellen Butler hem tevergeefs. Zij was

nu zoover gekomen, dat zij het besluit had gevormd, hem te doden, en den nacht, dat Margery het papier om het kussen had gevonden, was zij in het huis geweest. Ze was echter dien nacht niet de eenige indringer geweest; iemand anders, waarschijnlijk Fleming zelf, was haar voorgegaan. Zij vond althans een damesbureau opengebroken en een la, die geledigd was. Klaarblijkelijk had Fleming, niet in staat een anderen weg te volgen, zoolang hij zich verborgen hield, baar geld noodig gehad. Wat de juweelen betreft, die in het boudoir van Margery verspreid hadden gelegen, kon ik enkel veronderstellen, dat hij die ten slotte had laten liggen bij de gedachte aan zijn overleden vrouw. Overvallen door de komst van het meisje, was ze naar de bovenverdieping geslopen en had

De Mijnwerker

*Hij leeft heel den dag in de donkere mijn.
Bij wagengerommel en lampengeschijn;
Hij eet er zijn brood en drinkt, als 't kan zijn,
't Verzuurde glas bier van het geld van de mijn.*

*Hij woont in een huis dat behoort aan de mijn.
Het staat in een straat van het mijnen-domein.
En als hij gehuwd is, en kinderen er zijn,
Dan krijgen zij les in een school van de mijn.*

*Zijn ziel wordt verzorgd in een kerk van de mijn.
Voor ziekte verstrekt hem de mijn medicijn,
En als hem een ongluk noodlottig mocht zijn,
Dan krijgt hij een dokter, betaald door de mijn.*

*Hij speelt klarinet of hij slaat tamboerijn.
Maar steeds is hij lid van 't orkest van de mijn;
De boete, wanneer hij afwezig mocht zijn,
Die houdt men hem af van zijn loon van de mijn.*

*De cinema maar hij des avonds wil zijn,
De danszaal, 't café, 't is 't bezit van de mijn;
Zijn kleeding en schoeisel voor groot en voor klein,
En al wat hij eet komt uit winkels der mijn.*

*Hij misselt gedachten met makkers der mijn,
Wier geest langzaam sterft op het mijnen-terrein.
Die zinken als mensch en tenslotte nog zijn,
Machines en slaven van 't monster, de Mijn!*

RUTH SARPILATI.

zich daar verstopt in een leeg slaapkamer. Het was bijna dag geweest, voor ze buiten kon komen. Ongetwijfeld was dit de kamer van Carter geweest, die volgens het verhaal van Margery dien nacht op slot was geweest.

Zij stal den sleutel van een zijdeur, en sloot die achter zich, toen ze vertrok. Zij had vernomen, dat Wardrop een paar dagen later uit Plattsburg naar huis terug ging, en zij ontmoette hem te Bellwood. Zij reed terug naar de stad, buiten zichzelf door de mislukking van haar pogingen, om de brieven in handen te krijgen, die de nagedachtenis van haar man konden zuiveren, maar één ding was zij te weten gekomen: Wardrop had zich laten ontvallen, waar Fleming zich verborgen hield.

Den volgenden avond ging zij naar de Witte Kat en trachtte daar binnen te komen. Zij kende door haar man het bestaan van de geheime trap, die bij politieke besprekingen menigmaal gebruikt was. Maar de deur was gesloten, en ze had geen sleutel.

Boven zich zag zij de leegte hoogte van het pak-huis oprijzen, en alras had ze besloten te zien, wat ze uit de bovenramen daarvan kon waarnemen. Op dat oogenblik echter ging de poort plotseling open, en een man mompelde iets in het donker. Ze schrok ontzettend.

Ik had er dien avond geen flauw idee van gehad, welken indruk ik door mijn onschuldige struikeling had teweeggebracht op de half-waanzinnige vrouw achter mij in 't donker. Na een poos her kreeg ze haar moed, en ze zocht een raam, waardoor ze binnen kon komen.

Verder moet ze zich gedragen hebben, zooals wij een paar dagen later. Zij vond een raam, dat op de club uitzag, en al was er veel kans, dat ze de verkeerde kamer zou treffen, zij trof de goede. De kamer lag recht voor haar, in volle duidelijkheid,

met Fleming, die aan de tafel zat, met zijn gezicht naar haar toe, bezig papieren uit te zoeken.

Zij liet haar revolver op de vensterbank rusten en mikte kalm. Haar handen waren koud, en ze had die zelfs saamgewreven, om ze beter te kunnen gebruiken. Toen schoot ze, en door een gelijktijdigen donderslag werd het geluid overstemd.

Fleming zat een oogenblik stil, vóór hij viel. In dat oogenblik zag ze, dat er nog iemand in de kamer was — een man, die een paar aarzelende stappen deed, de armen omhoog stak en toen even stil verdween, als hij gekomen was. Het was Schwartz. Toen zag ze de deur van de kamer open-gaan, zag Wardrop binnenkomen en de deur weer dichtdoen, was getuige, toen hij met ontzetting bespeurde, wat er gebeurd was. Zij kreeg dan een hevigen angst — het was haar, als werd ze door armen uit de duisternis achter haar aangegrepen, ze trachtte te vluchten, te schreeuwen — ze viel in zwijm. Het schemerde, toen ze bijkwam en terugging naar het hotel, waar ze onder een valschen naam een kamer genomen had.

Langzamerhand werd ze rustiger. Ze las het bericht van Fleming's dood in de kranten, en ze genoot ervan. Maar zij moest nog meer doen — ze was pas begonnen. Zij wou Schwartz ruïneren, zijn crediet breken, hem treffen met de pijlen der openlijke schande. Wardrop had gezegd, dat de brieven van haar man, met andere papieren, in het huis op Monmouth Avenue waren, zoodat hij er niet bij kon.

Fleming's lijk werd dien dag, Zaterdag, naar huis gebracht, maar zij was te ver gegaan om het op te geven. Ze wilde de papieren hebben, vóór Lightflood ze in handen kreeg en vernietigde. Dien avond drong ze met den gestolen sleutel het huis binnen. Zij doorzocht de bibliotheek, en vond daar niet de brieven, waar Wardrop over gesproken had, maar andere, even compromitterend of nog erger, wissels, nota's en privé-rekeningen, die Schwartz voorgoed konden breken.

Toen zag ik het licht en ging naar beneden. Mijn ongelukkig gestommel was haar zooveel waarschuwing, dat ze het licht uitdeed. Toen volgde haar vlucht naar boven, waarbij ik in het diengat terecht kwam. Boven trof ze Bella, die bijna bezwijmde van schrik, en die haar tot den morgen bij zich hield, haar sussend en troostend, totdat ze in een onrustigen slaap viel.

Dien dag bemerkte ze, dat ze werd nagegaan. Toen de uitnoodiging van Edith kwam, nam ze die aanstonds aan, om zichzelf en haar papieren in veiligheid te brengen tot het moment, dat ze ze zou kunnen gebruiken. Het was haar tegengevallen, dat Margery daar was, maar ze had getracht, er zich doorheen te slaan. Een paar dagen lang was alles goed gegaan: ze werd weer sterker, voelde zich in staat, het tweede bedrijf van het drama te beginnen: Schwartz het leven zuur te maken en hem dan aan de kaak te stellen. Waarschijnlijk zou ze ook hem later gedood hebben: ze wilde de maat vol hebben en doen overloopen, en daarom wou ze hem eerst aan de schande blootstellen.

Maar — Schwartz moet te weten zijn gekomen, dat de papieren uit Fleming's huis verdwenen waren, en de rest geraden hebben. Zij twijfelde er niet aan, of hij had van 't begin af geweten, wie Fleming vermoord had. Wat daar ook van zij, hij had haar laten overvallen in haar kamer — Margery was in het aangrenzend vertrek gechloroformeerd, — en terwijl zij zelve zich bewusteloos hield, waren de papieren onder haar kussen vandaan gehaald. Zij had de twee mannen gevolgd door het huis en door de keukendeur naar buiten, maar was toen op het gras in zwijm gevallen.

Den volgenden avond, toen ze vroeg naar boven was gegaan, terwijl Margery en ik beneden bleven, had ze de kans waargenomen om het huis te verlaten. Hoe ze wist, dat Schwartz in de Witte Kat was, en hoe ze daar door de zijdeur binnenkwam, vernamen we niet. Hij had de papieren verbrand voor haar komst, en toen zij op hem wou schieten, had hij haar hand opzij geslagen.

Toen wij weer buiten waren, in het vriendelijke daglicht, keek Burton mij met zijn schrandere blauwe oogen aan.

„Verschrikkelijke geschiedenis, hè?" zei hij. „Dat is misschien een voorbeeld van oer-instincten. Maar voor de rest van het mysterie is er maar een oplossing, die we nog niet geprobeerd hebben: diep in mijn ziel geloof ik, dat jij zelf de leeren tasch en de oude dame gestolen hebt!" (Slot volgt)

Uitstapjes in Onzen Omtrek

Zoetermeer

Onbedorven landelijkheid ademt nog dit aardig tweelingdorp onder den rook der landhongerende Residentie. De Zoetermeerscheweg, dien deze foto afbeeldt, is met zijn rustieke bruggetjes daarvan het sprekend bewijs.

Zegwaard

De Molenweg draagt zijn naam niet voor niets, zooals u ziet.

Een vriendelijk hoekje aan een der smalle steegjes.

De Hollandsche huisvrouw in den dop.

